

V I E N Y B Ė

74 M. 47 N.

BROOKLYN, N. Y.

1960 M. LAPKRIČIO (NOVEMBER) 25 D.

TEL. APPLGATE 7-7257

KAINA 15 C.

RUDUO PRIE GEDIMINO KALNO, VILNIUJE.

Guevara Raudonoje Kinijoje

Majoras Ernesto Guevara, Kubos Tautinio Banko prezidentas ir dešinioji Castro ranka, dabar vieši Raudonoje Kinijoje. Prieš kelias dienas jis pasakė kalbą Peipinge, kurios klausėsi 10,000 žmonių. Kalbą transliavo radijas ir visi žymiausieji R. Kinijos vadai, premjeru Chou En-lain pradedant, sėdėjo prie aparatų.

Ernesto Guevaros kalba pasižymėjo ypatingu aštrumu ir bekompromisiniu žiaurumu. Atrodo, kad jis visiškai sutinka su R. Kinijos siūloma kruvinosios revoliucijos taktika.

E. Guevara pareiškė, kad daugelis besilankančių Kuboje vakariečių stebisi kaip greitai šis kraštas yra pasiekęs tokių "gražių rezultatų." E. Guevaros įsitikinimu, visa tai pasiekta kariuomenės ir apginkluotųjų civilių negailestinga akcija, kuri sutraiškusi diktatorišką "lėlių" režimą.

E. Guevara pažymėjo, kad naujoji Kubos valdžia nepripažįsta nei balsavimo dėžių, nei pagrindinės opozicijos, nei gudrių parlamentarinių manevrų. Vienintelis kelias į socializmą esąs kruvinos kovos kelias.

Ypatingai aštriai buvo pultas JAV, ir E. Guevara su pasididžiavimu pareiškė: "Mes jau nebesame sardinės, kurias galėtų užpulti JAV ryklis."

Oficialusis E. Guevaros kelionės tikslas į R. Kiniją buvo ekonominių ir prekybinių santykių pagerinimas tarp abiejų kraštų. Prisimintina, kad Kubą yra pirmoji Amerikos žemyno tauta rugsėjo mėn. pripažinusi R. Kiniją.

Tačiau, politiniai stebėtojai spėja, kad šio vizito tikslas yra labiau karinio pobūdžio. E. Guevara

nedviprasmiškai pasiūlė Lotynų Amerikos valstybių susivienijimą ir, pagaliau, galutinę kovą prieš JAV "imperializmą."

Ta proga, prisimintinas naujojo prezidento J. Kennedy pareiškimas, kurį taip smarkiai kritikavo Nixonas. J. Kennedy siūlė steigti anticastro kovotojų grupes, kurios prisidėtų prie vienos iš žiauriausiųjų diktatūrų nuvertimo.

Atrodo, kad Kennedy tiksliai seka agresyvią Kubos laikyseną.

KENNEDY SUSITIKIMAS SU NIXONU

J. Kennedy susitikimas su Nixonu — išskirtinas įvykis. Politiniai stebėtojai neprisimena kad prezidentiniai oponentai taip greitai susitikę. Kennedy, patsai patelefonavo Nixonui, pasisūlydamas jį aplankyti. (abu atostogauja Floridoje), ir viceprezidentas maloniai sutiko. Abu kalbėjosi daugiau valandos. Abu pasidalino oficialiais komplimentais. Tačiau stebėtojai spėlioja realias šio vizito galimybes. Sakoma, kad viena iš raktinių

pozicijų bus pavesta republikonui naujoje Kennedy vyriausybėje. Priežastis, vos persveria demokratinių svarstyklių svarstai.

Kaip žinoma de Gaulle nori praveisti Alzyre referendumą, kur balsavimo keliu būtų apspręsta naujoji Alzyro politinė situacija. Tačiau jis susilaukė griežtos opozicijos iš dešiniųjų pusės ir, galimas daiktas, prie opozicionierių prisidės ir kariuomenė.

DABAR

Juozas Tysliava

Praeitose savaitės Vienybėje rašoma, kad "lapkričio 6 d. Filisterių Skautų S-gos New Yorko skyriaus susirinkime buvo iškeltas ir aktyviai diskutuotas New Yorko Jaunimo Namų klausimas."

Be... jau ten pat, tame rašinyje, sakoma, kad "prieš 10 metų prof. Jonyno iniciatyva pradėta Lietuvių Namų statymo akcija nedavė vaisių."

Negalima sakyti, kad tokių namų statymo idėja mums būtų nepriimtina. Anaiptol. Senosios kartos atelviai visą Ameriką nusagstė tokiomis namais — maldos, susirinkimų, pramogų ir kitokiais. Bet svajoti apie jaunimo namus New Yorke dabar, kai Brooklyne nepajėgiame išlaikyti to, ką turime, tai jau, atsiprašant, nei du nei viens.

Ar jau pamiršome, kad dar tik praeitą pavasarį Brooklyno Lietuvių Piliečių Klubo šeimininkai norėjo parduoti savo namus?

Taip, tuos pačius namus, kuriuose šiandien daugiau girdima ispanų, negu lietuvių kalba...

Besvajodami apie jaunimo namus, mes pamirštame, kad mūsų jaunimas namie su tėvais kalbasi angliškai...

Štai jau ir 42 metai, kai buvo pasirašytas pirmasis Lietuvos kariuomenės įsakymas.

Tai buvo 1918 m. lapkričio 23 d. "Pirmasis Lietuvos krašto apsaugos ministeris prof. A. Voldemaras paskyrė karininką Galvydį — Bikauską pirmuoju lietuvių pėstininkų pulko vadu..."

Tai rašoma viename laiške, rastame Vienybės archyve.

Kadangi neseniai Vienybėje buvo iškilęs klausimas, "kas buvo pirmuoju Lietuvos kariuomenės savanoriu kūrėju," tai šį laišką vertėtų ir plačiau pacituoti.

"Pirmieji savanoriai atėjo į Vilnių stoti į Lietuvos kariuomenę buvo kaimo berniukai: Jonas Kvietkauskas ir Kostas Kučinskas. Pirmasis savanoris karininkas buvo Kubilius... Jis Vilniuje registravo grįžtančius iš Rusijos lietuvius karlius, o taipogi iš Vokietijos buvusius nelaisvėje lietuvius."

Tai vis ištraukos iš vieno buvusio Lietuvos kariuomenės karininko (vyr. leitenanto) laiško, rašyto Vienybės redakcijai 1924 metų rudenį.

Beje, tų pačių metų vasarą dr. J. Basanavičius, atvykęs iš Vilniaus į Palangą, pirmajam Lietuvos kariuomenės pėstininkų pulkui, tada jau vadinamam "Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino" vardu, parašė laišką:

"... Gedimino pulko vardas visados spindės Lietuvos istorijos lapuose, iš kurių atelties lietuvių jaunomenė gaus įkvėpimo, kaip reikia tautos teisės ginti..."

Gedimino vardas tebespindi, bet to pulko, kaip ir tos valstybės, kurią jis tada gynė, deja, jau tik atminimas bepalikęs.

Ogi Lietuvos kariuomenės sukaktį, kai kas taip pat jau tik "šventės minėjimu" tevadina... (Nukelta i 4 psl.)

Pasaulyje...

• "Pone Winstonė, turiu vilties jus nufotografuoti jūsų 100 metų gimimo dienos proga," tarė vienas fotografas, kai 1956 metais Churchillui sukako 82 metai. "Kodėl ne, jaunasis vyre," atkirto Churchillis. "Jūs atrodote sveikas ir geros nuotaikos."

Praeitą trečiadienį, palyginus sveikas Churchillis nukrito ir susilaužė hugaros kaulelį savo namuose. Nors jo daktaras, ir tikina, kad susižeidimas nereikšmingas, vis dėlto pranešama, kad senasis liūtas guli lovoje ir kenčia skausmus.

• Dabartinis gyvenimas Congo vyksta beteisiškumo ženkle. Tai tiesa, kad dar nesama bado. Bet, antra vertus, nėra nei pastovių kainų nei pilietinės apsauga. Kartais, už mažą duonos gabalėlį tenka mokėti dešimt Congo frankų (20 centų).

Kasai provincijos krautuvių vėtrinosė išstatytos tik skalbiamos mašinos ir pafonai.

Jei pavogiamas automobilis, dar įmanoma surasti policijos būstinę, bet vienintelis patarnavimas, kurį policija atliks, bus garantija, kad ji nėra automobilio pavogusi.

Užmušimai ir kitokie nusikaltimai nėra tiriami, ir praktiškai neegzistuoja teismai.

LIETUVIAI KALIFORNIJOJE

Vladas Bakūnas

ALGIRDAS GLAŽĖ (pirmas iš dešinės) viename keleiviniame laivo pobūvyje kartu su Amerikos biznierių - turistų pora.

ALGIRDAS GLAŽĖ GRĮZO IŠ AZIJOS KRAŠTŲ

Neseniai Vienybėje buvau pastebėjęs, kad Kalifornijoje lietuvių gyvenama jau beveik kiekvienoje žymesnėje vietovėje — net pačioje žymiausioje, prie pat Disneyland (šis mano teigimas buvo pailiustruotas V. ir V. Pažiūrų nuotrauka — prie jų rezidencijos, Anaheime. Dabar jau galėčiau tvirtinti, kad lietuvių esama ir pačiose įdomiausiose tarnybose. Kad taip tikrai yra — štai susipažinkime su Los Angeles mieste gyvenančiu Algirdu Glaže praėjusią savaitę grįžusiu iš ilgokos kelionės po Aziją, kur, kaip patarėjas (toks jo tarnybinis titulas) — tyrinėjo sąlygas ir galimybes išplėsti Amerikos turizmą Azijos kraštuose.

Kilęs iš Klaipėdos

Algirdas Glažė yra kilęs iš susipratusios Mažosios Lietuvos (Klaipėdoje) lietuvininkų šeimos, kurios galva — tėvas Martynas Glažė, plačiai žinomas Klaipėdos krašto lietuvių veikėjų slūksniuose, ilgus metus užėmęs atsakingas pareigas Klaipėdos apskri-

ties administracijoje — mirė tremtyje, Vokietijoje (Regensburge) 1946. Jo, Martyno Glažės, šeimos lietuviškumą liudija jau vien vaikų vardai: Algirdas, Arvydas, Vytautas, Jūrgis ir Birutė. Visi penki vaikai, susipratę ir judrūs lietuvių šioje kolonijoje, su savo motina, Martyno Glažės našle, gyvena Los Angeles mieste. Vienas iš tos taurios klaipeidiškių lietuvių šeimos — yra Algirdas Glažė, ties kuriuo čia ir stabtelsimė.

Algirdas Glažė, su visa šeima, tremties keliu pateko Vakarų Vokietijon ir gyveno Scheinfeldo lietuvių tremtinių stovykloje, kur pradėjo aukštesnį mokslą tos stovyklos lietuvių gimnazijoje. Aukštąjį mokslą pradėjo atvykęs Amerikon, Colorado State College; jį pertraukė 1953 — 1955 m. tarnyba dėdės Samo kariuomenėje, kurios didesnį laiką jis atliko išsiųstas Europon. Grįžęs iš kariuomenės ir apsigyvenęs Kalifornijoje baigė Los Angeles State College, išklausydamas tarptautinių santykių ir viešosios administracijos kursus.

Turėdamas diplomą rankose, kaip gabus ir mokas tinkamai pagal savo sugebėjimus užsirekomenduoti — Algirdas Glažė nesunkiai gavė atsakingą tarnybą Pietinės Kalifornijos Automobilų Klubo, kuris turi 750,000 narių (automobilų savininkų) administracijoje. Algirdas Glažė buvo paskirtas to klubo tarptautinių santykių skyriun, su patarėjo titulu, 1957 m. Nuo to laiko jis didesnę savo tarnybos laiką dalį praleidžia keliaudamas po įvairius pasaulio kraštus — laivais ar lėktuvais. Jo tarnybinių kelionių paskirtis — tirti turizmo galimybes įvairiuose pasaulio kraštuose, kurie galėtų patraukti Amerikos keliauninką ir jo dolerį. Algirdas, nuvykęs į kurį nors užsienio kraštą tiria susisiekimo sąlygas (automobilų, autobusų, traukinių, lėktuvų ir laivų judėjimo kaštas), viešbučius, maistą, patarnavimą — žodžiu viską, kas galėtų dominti turistą, nepraleidžiant net ir tokios "smulkmenos", kaip pav. viešbučių patarnautojų mandagumo... (Nukelta i 10 psl.)

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS

• Lapkričio 3 d. Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, Washingtone, įvyko iškilmingos pamaldos už popiežių Joną XXIII, jo dviejų metų vainikavimo sukakties proga. Į pamaldas, kurias rengė Washingtono Katalikų Universitetas, buvo pakviestas diplomatinis korpusas, išskyrus komunistinių kraštų atstovus. Iš pabaltiečių pamaldose dalyvavo Lietuvos Atstovas ir ponis O. Kajeckienė. Kartu dalyvavo ir Pas-bės patarėjas dr. S. Bačkis. Po pamaldų Washingtono arkivyskupas O. Boyle padėkojo asmeniškai visiems diplomatinio korpuso nariams, dalyvavusiems pamaldose.

• Lapkričio 10 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatiniai atstovai JAV pasiuntė bendrą notą JT generaliniam sekretoriui Dag Hammarskjöld. Jie savo notoje atkreipė dėmesį į Sovietų Sąjungos jų okupuotus kraštus bei Sovietų kolonializmą, varomą Pabaltiečių valstybėse, prašydami, jog būtų JT daromi žygiai, kad Baltijos valstybės atgautų laisvę ir nepriklausomybę.

• Lapkričio 8 d., JAV Prezidento rinkimo dieną, pagal JAV Prezidento sugestiją ir Valstybės sekretoriaus kvietimą, Lietuvos Pas-bė buvo delegavusi dr. S. Bačkį, Pas-bės Patarėją, rinkimų stebėti į New Haven, Conn. Lietuvos Atstovas J. Kajeckas pasiuntė dr. S. Bačkio raportą apie rinkimus Valstybės Sekretoriui per Washingtono diplomatinio korpuso dekaną, kaip Valstybės Sekretoriaus buvo prašyta.

• Lapkričio 13 d. Lietuvos Pas-bės nariai dalyvavo Latvijos Tautos Šventės minėjime, kurį ruošė Washingtono Latvių Dr-ja. Iškilmių metu Lietuvos Atstovas J. Kajeckas pasakė sveikinimo kalbą, paminėdamas J. F. Kennedy telegramą, jo atsiųstą Chicagos lietuviams lapkr. 4 d.

• Lapkričio 18 d. Valstybės Sekretorius ir ponis Christian A. Herter ruošia diplomatinio korpuso misijų šefams ir jų žmonoms vakarienę. Joje pakviesti dalyvauti Lietuvos Atstovas ir ponis O. Kajeckienė.

• Lapkričio 18 d. Latvijos Tautos Šventės dieną, Latvijos Atstovas ir ponis A. Spekke suruošė priėmimą. Jame dalyvavo visi Lietuvos Pasiuntinybės nariai.

• Lapkričio 25 d. Prezidento žmona ponis M. Eisenhower pakvietė į priėmimą Baltuose Rūmuose visas Washingtono diplomatinio korpuso misijų šefų žmonas. Priėmime dalyvavo ponis O. Kajeckienė.

• Lapkričio 20 d., Lietuvos kariuomenės šventės proga, Chicagoje įvyko pamonklo žuvusiems už Lietuvos laisvę atidarymas.

Paminklą atidarė ir padėjo LDT vardu vainiką Lietuvos Atstovas J. Kajeckas. Jis tarė žodį prie paminklo ir jo atidarymo iškilmių akte.

• Spalio 15 d. Lietuvos Atstovas J. Kajeckas dalyvavo Katalikų Tarptautinės Taikos Sąjungos pagerbtuvėse, kurios buvo jos suorganizuotos George L. Warren, Sr., Patarėjui Tremtinių ir Migracijos Reikalams Valstybės Departamente, pagerbti. Pagerbtuvių metu p. Warren buvo įteikta š. m. Taikos dovana.

P. George L. Warren yra taip pat daug nusipelnęs ir Lietuvių tremtinių aprūpinimo ir migracijos klausimais.

Pastebėtina, kad suminėtos Sąjungos pirmininkas, dr. Charles M. Herzfeld, yra vedęs Amerikos lietuvių. Pagerbtuvėse, tarp kitų, dalyvavo ir ponis Arthur Bliss Lane, buvusio JAV Ministerio Lietuvai žmona.

KLAUSKITE PATYS SAVES

Į žemiau pateiktus klausimus jums atsakys firma, kuriai rūpi geras patarnavimas prieš jums atsiuntiant

DOVANŲ PAKETUS I U.S.S.R.

1. Ar firma yra patikima?
2. Ar yra šai įrodžiusi?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja, issiuncia ir paruosia visus reikiamus dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias įpakavimui dėzes?
5. Ar ištikro ši firma dirba daugiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji yra oficialiai patvirtinta?

Atsakymas bus TAIP i visus aukščiau patiektus klausimus, jeigu jūs savo dovanų paketus siųsite per bet kurį iš skyrių:

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

233 Marke St. Newark 2, N.J. Market 3-1358	713 Walnut St. Philadelphia 6, Pa. Walnut 5-3455
330 W. Broadway S. Boston 27, Mass. Andrew 8-8754	979 Broad Street Trenton, N. J. Tel. EXport 4-8085
343 Third Ave. Pittsburgh 22, Pa. Grant 1-3712	4102 Archer Ave. Chicago 32, Ill. Frontier 6-6399
851 Hollins St. Baltimore 1, Md. MILberry 5-5787	683 Hudson Ave. Rochester 21, N.Y. BAker 5-5923
1313 Addison Rd. Superior Ave. & 71 Cleveland 3, Ohio UTah 1-0807	1991 Broadway New York 23, N.Y. LYceum 5-0900
	6443 Michigan Ave. Detroit 10, Mich. TASHmo 5-7350

PASINAUDOKITE PLAČIAI ŽINOMOS IR GERAI UŽSIREKOMENDAVUSIOS FIRMOS, SIUNČIANČIOS SIUNTINIUS I SSSR IR LIETUVĄ, PATARNAVIMU.

PACKAGE EXPRESS & Travel Agency, Inc.
(Licensed by USSR)

Brooklyn, N. Y. 1530 Bedford Avenue, tel.: IN 7-6465 ir IN 7-7272;

Newark, N. J. 312 Market Street, tel.: MI 2-2452 ir MI 2-1681; Bowling Green 9-6992.

Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vieta pasiekia trumpiausiu laiku. Visi nuliai apmokami vietoje, mūsų istaigosė. Prie firmos istaigu yra krautuvės, kuriose galite gauti įvairiausių prekių. Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%.

Istaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9 ryto iki 6 v. v., šešt. ir sekm. nuo 9 val. ryto iki 4

107 So. Vermont Ave.
LOS ANGELES 4, CALIF.
DUnkirk 5-6550

11601 Jos. Campau Ave.
DETROIT 12, MICH.
TOWnsend 8-0298

78 Second Avenue
NEW YORK 3, N. Y.
ORegon 4-1540

126 Tilghman St.
ALLENTOWN, PA.
Tel. HEMlock 5-0415

1241 N. Ashland Ave.
CHICAGO 22, ILLINOIS
HUMboldt 6-2818

643-47 Albany Avenue
HARTFORD 6, CONN.
CHApel 7-5164

832 North 7th Street
PHILADELPHIA 23, PA.
WALnut 3-1747

397A West Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. ANDrew 8-2718

1028 Kenilworth Ave.
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. PRespect 1-0696

46 Whitehead Avenue,
SOUTH RIVER, N. J.
Tel. CLifford 7-6320

109 Burnet Park Drive
SYRACUSE, N. Y.
Tel. GR 8-8435

1900 Fleet St.
BALTIMORE 31, MD.
Tel. DICKens 2-4240

558 Hudson Ave., ROCHESTER 5, N. Y., Tel. BAKER 5-4210

Alice Stephens Ansamblio Sukaktuvinis Koncertas

Š. m. gruodžio 4 d. Morrison viešbutyje Chicagoje, Alice Stephens Ansamblis minės savo dvidešimties metų įsikūrimo sukaktį. Tai proga rengiamas koncertas ir banketas, o vėliau, po visų iškilmių, bus ir šokiai. Minėjimas vyks Morrison viešbučio Terrace Casino salėje.

Šios retos šventės Chicagoje laukiama su dideliu susidomėjimu, nes Alice Stephens rūpestingai sudarė įdomią programą, kurią išpildys jos vadovaujamas Ansamblis, solistės, ir New York City Center Operos dainininkas — bosas Arnoldas Voketaitis.

Alice Stephens koncertai visuomet išsiskyrė tuo, kad juose buvo pristatomi nauji kūriniai, nauji talentai. Ne kitaip bus ir š. m. gruodžio 4 d. Alice Stephens Ansamblio sukaktuviniame koncerte dalyvaus tarptautiniai pagarsėję virtuozas smuikininkas Francois D'Albert, kuris išpildys Tėvo Markaičio naujausią kūrinių — Sonata in D Major (Tampa 1960). Be to programoje, kaip teko patirti, bus ir daugiau naujų kūrinių. Kompozitorius Vladas Jakubėnas, berods, Ansamblio sukakties proga, yra parašęs naujas dainas. Bus atliktos ištraukos ir iš populiarus muzikinio veikalo, "The West Side Story", kurio autorius yra L. Bernstein, dabartinis New Yorko Filharmonijos dirigentas ir muzikos direktorius.

Tai programa, kuri verta visų dėmesio. Pats Ansamblis, kaip ir jo vadovė Alice Stephens, tikrai užsitarnavęs didelės paramos ir pagarbos.

ALICE STEPHENS

Alice Stephens savo laiką buvo viena iš geriausių lietuvių dainininkių, kuri dainavimo studijas pradėjo kartu su Metropolitan Operos soliste Anna Kaskas, jos artima drauge kilusią iš Connecticut valstijos, kaip ir Alice Stephens. Likimas taip nulėmė, kad Alice Stephens tapo populiari dainavimo mokytoja ir žymi choro dirigentė. Šiandien Alice Stephens yra viena iš žymesnių dainavimo mokytojų Chi-

cago Conservatory College, taip pat ir tos Kolegijos choro vadovė. Jos vardas kitataučiams žinomas nemažiau kaip lietuviams.

Gili meilė lietuviškai dainai ir muzikai neatitraukė jos nuo lietuviškosios kultūrinės veiklos. Savo talentą, išsimokslinimą ir asmenybę ji pašventė Ansamblui, įsikūrusį 1940 metais, kai antrojo pasaulinio karo liepsnos vos pradėjo plėstis.

Nors Amerika dar nebuvo įstojusi į karą bet karo nuotaikos buvo jaučiamos ir šioje šalyje. Prasidėjus mobilizacijai, beveik visi lietuviški chorai laikinai turėjo išsiskirstyti netekę vyrų dainininkų. Nebeturėjome mišrių chorų, bet už tai buvo Alice Stephens Ansamblis. Tai buvo puiki jaunų dainininkų grupė, kurią sudarė čia gimusios lietuviškosios. Išmokusios lietuviškai dainuoti, Alice Stephens vadovybėje jos populiarizavo lietuviškąją dainą visur. Didelis pasisekimas lydėjo Alice Stephens Ansamblį. Jos koncertavo ne tik lietuviams, bet ir kitataučiams, Chicagoje, Detrote, Baltimorėje, Philadelphijoje, taip pat ir dvejose Vienybės kondertuose New Yorke.

Kas, pavyzdžiui, galėtų užmiršti tuos aukšto lygio koncertus, kuriuos Alice Stephens vadovybėje, Ansamblis yra surengęs Chicago Orchestra salėje? Net ir dabar, kai naujakurių ansambliai ir chorai jau mini savo dešimtmečio sukaktis, nė viena grupė dar nesugebėjo pasirodyti žymiausioje Chicago salėje amerikiečių kritikų dėmesiu. O tai buvo metinė Alice Stephens Ansamblio tradicija ir visus jos surengtus koncertus recenzavo žymūs kritikai, jų tarpe velionis F. Borowski, Claudia Cassidy, Bulliet, Buckley ir kt.

Naujai atvykę ar čia susiorganizavę naujakurių chorai ir ansambliai neabejotinai kurį laiką lyg ir nustelbė ne tik Alice Stephens Ansamblio veiklą, bet ir daugelį kitų muzikinių grupių. Bet ir su nauja ateivių banga Alice Stephens nuo lietuvių neatsitolino, kaip tai yra padarę kiti. Priešingai, ji įsijungė į bendrą veiklą. Ji buvo Pirmosios Dainų Šventės organizatorė — pirminkė, be jos neapsiejo ir populiarusis Chicago Vyrų choras statydamas operas. Alice Stephens buvo pakviesta vadovauti operos moterų ansamblui. Kas mus labiausiai turėtų džiuginti, tai, kad į jos vadovaujamo Ansamblio narių eiles prisijungė ir naujai atvykusios dainininkės.

Sveikindami Alice Stephens ir jos vadovaujamą Ansamblį dvidešimties metų sukaktuvių proga, nuoširdžiai linkime, kad gruodžio 4 dieną Morrison viešbutyje rengiamas minėjimas būtų apvainikuotas gausios publikos dalyvavimu ir didžiausiu pasisekimu.

V. T.

Prof. Vladas Jakubėnas, sukūrė dainą "Motina kalba", žodžiai J. Mikuckio. Daina bus atlikta per Alice Stephens Ansamblio koncertą.

KOMP. BRUNO MARKAITIS, S. J. ir Francois D'Albert, tarptautiniai žinomas smuikininkas virtuozas, kuris išpildys Tėvo Markaičio naujausią kūrinių — Sonata in D Major (Tampa 1960), sukaktuviniame ALICE STEPHENS ANSAMBLIO koncerte, gruodžio 4 dieną Chicagoje, Morrison Hotel Terrace Casino.

TRUMPAI IŠ CHICAGOS

Paulius Augius, dailininkas, sunkiai serga ir guli Billings ligoninėje. Jam buvo padaryta komplikauta operacija. Ligonio padėtis kritiška.

V. Krėvės paminklo statymo komitetas, baigęs savo darbą, dokumentinę medžiagą perdavė Pasaulio Lietuvių Archyvu.

Arch. J. Mulokas suprojektavo paminklą žuvusiems už laisvę Lietuvos kariams. Jį pastatė karininkų veteranų "Ramovė" draugija. Paminklas bus atidengtas šį sekmadienį Jaunimo Centre.

Prof. Vaclovo Biržiškos antkapis Lietuvių Tautinėse Kapinėse bus atidengtas lapkričio 27 d.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

Eleisti J. Gruodžio "Kūriniai fortepionui". Leidinyje spausdinami šie dalykai: Sonata nr. 1 ir nr. 2, Rondo nr. 1 ir nr. 2, variacijos liaudies tema "Bernuzėli, nevilok", Variacijos B-dur.

Grižusio iš Australijos arch. V. Landsbergio nuotrauka, kartu su A. Sniečkumi, M. Meskauskiene ir A. Venclova, buvo patalpinta savaitraštyje Literatūra ir Menas.

Klaipėdos tarp miestinių autobusų stoty norint sūžinot tvarkaraštį, tenka teirautis pas dažniau važinėjančius keleivius.

1940

1960

ALICE STEPHENS ANSAMBLIO

Sukaktuvinis Koncertas

IVYKSTA

gruodžio 4 d

MORRISON VIEŠBUTYJE - TERRACE CASINO SALEJE
Clark ir Madison Chicago, Illinois

PROGRAMOJE.

Francois D'Albert - smuikininkas
Arnoldas Voketaitis - bosas baritonas
George Lawner - pianistas

BANKETAS - 5:30 val. p. p. KONCERTAS - 7 val. vak.

ŠOKIAI - 8:30 v. v.

Rezervacijos \$10.00

Bankete gros J. BYANSKO ORKESTRAS

Šokiams Marty Gould

ALICE STEPHENS ANSAMBLIS prieš 15 metų.

VIENYBĖ

Lithuanian Weekly Established in 1886

Juozas Tysliava, Editor and Publisher
192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.
Telephone: APplegate 7-7257
Vytautas Meskauskas, Associate Editor
2625 S. Harvey, Berwyn, Illinois /
Tel. Pioneer 9-2588

Entered as Second Class Matter October 23, 1907
at the Post Office of Brooklyn, New York
Subscription rate: \$7.00 for one year.
Advertising rates on application

Dabar

(Atkelta iš 1 psl.)

Padėkos dienos proga aš turėčiau padėkoti B. Gaidžiūnui, kuris savo laikraštyje išspausdino šiuos žodžius:

"J. Tysliava Vienybėje, prieš rinkimus, spalio 21 d. rašė:

"Todėl ir nesistebėsime, jei Kennedy laimės. Juk ir praeitais dviem rinkimų atvejais laimėjo ne respublikonų partija, kuri tebėra mažumoje, bet Iškė."

J. Tysliava Vienybėje, po rinkimų lapkričio II d., jau rašė:

"Jau vien tas faktas, kad Nixonas nuo Kennedy buvo atsilięks vos keliu simty balsų, rodo respublikonų partijos gajumą ir jos (taką) sąlyje."

Manau, kad komentarai nereikalingi. Ar ne tiesa?"

Ne, ne tiesa, nes tie kerėplos komentarai čia, kaip tik, reikalingi: Nežiūrint respublikonų gajumo, jų partija ir šiame kongrese tebėra mažumoje. O dėl to, kad aš jau spalio 21 d. rašiau kad Kennedy laimės, tai — kągi — let us be thankful, kaip sakoma.

Ne vien mums, lietuviams, atsirūgsta šie rinkimai.

Puerto Rico sostinės San Juan galva Felisa Rincon Gautier, ko gero, negaus išrišimo, jeigu ji viešai — spaudoje, per radiją ir televiziją — nesimas į kritinę ir neapgalvestaus dėl savo nuodėmės — balsavimo už gubernatoriaus Luis Munoz Marin perrinkimą.

Mat, kaip žinoma, trys Puerto Rico salos vyskupai, savo bendrame ganytojiškame laiške, draudė tikintis balsuoti už Mariną, kuris, kaip ir madame Gautier, yra praktikuojantis katalikas...

Na ir reikėjo tu man taip atsitikti: nežiūrint to vyskupų draudimo, gubernatorių Marinas buvo perrinktas milžiniška balsų dauguma...

Kadangi San Juan miesto galva buvo pirmoji, kuri soko į akį Puerto Rico katalikų bažnyčios hierarchijai, tai dabar jai pirmajai ir tenka...

Yra sakoma: Vox populi, vox Dei. Žmonių balsas, Dievo balsas.

Bet Puerto Rico vyskupai, matyt, su daugumos balsu nesiskaito.

Mums rašo

Šių metų rugsėjo mėnesio 30-tos dienos Vienybėje pasirodė Vytauto Meškausko straipsnis "Praregėjimas ar apakimas?", o spalio 7-tos dienos numerio lyg to paties straipsnio tęsia "Bolševikų Metmenys."

Rugsėjo mėnesio 30-tos dienos Vienybės laidoje, išreiškęs dalinį nusivylimą antraisiais Metmenimis, Vytautas Meškauskas pabrėžia, jog apie antruosius Metmenis jisai nerašytų ir dabar, "jei tas žurnalo numeris nevirstų tam tikra prasme istoriniu — jis reiškia kultūrinio bendradarbiavimo — "kultūravimo" — su sovietine Lietuva pradžia." Teigimui apie "kultūravimą", bendradarbiavimą pagrįsti Meškauskas mini ir du Metmenų straipsnius, sudariusius progą antrąjį, spalio 7-tos dienos, savo straipsnį pavadinti "Bolševikų Metmenys." Tokia antrašte Vytautas Meškauskas bolševizmą apkalina ne tik žurnalą kaip tokį, bet ir jo minimų straipsnių autorius Meškausko logika sekant, pavertusius Metmenis bolševikų leidiniu.

Kadangi vienas iš Vienybės bendradarbių minimų straipsnių (Ties nepriklaus-

somybe ir ties žemėn nejaugusia karta) yra mano, šio laikraščio skaitytojams esu išsauktas pastebėti, kad savo straipsnyje, visiškai priešingai Meškausko "nesąžiningam teigimui, apie bet kokį bendradarbiavimą — "kultūravimą" su okupuota Lietuva nekalbu, Vienok, minėtas Vienybės bendradarbis įtaigoja savo skaitytojus iš mano straipsnio sklindant "kultūravimą" propaguojančias mintis.

Jūžulis Meškausko melas, matyt, pasirodė reikalingas antrojo ta pačia tema rašyto straipsnio sensacingai antraštei "Bolševikų Metmenys" užbrėžti. Beje, Praregėjimo ar apakimo" pabaigoje buvo paskelbta kiek kitokja būsimu, spalio 7-tos dienos, Meškausko straipsnio antraštė. Tada stambus šriftas kvadratai skelbė: "Kitame numeryje: Bolševikiniai Metmenys."

Viena ar kita Vytauto Meškausko straipsnio antraštė rodo absoliučią žurnalistinės atsakomybės jausmo stoką. Valia Vytautui Meškauskui turėti savo nuomonę, kaip ir man valia turėti savo nuomonę apie kai kuriuos jo straipsnius išsaukusius tikslus bei priežastis. Tačiau ir Vytautui Meškauskui ne-

PILGRIMAI AMERIKOJE ŠVENČIA PIRMAJĄ PADĖKOS DIENĄ

Basanavičius, Kudirka, Vydūnas lemtingieji Lietuvos kūrėjai

A. Merkelis

Devynioliktasis amžius, ypač jo antroji pusė, reikšmingos lietuvių tautai, nes tai lietuvių tautinio ir kultūrinio renesanso aušra. Tautinis bei kultūrinis renesansas, paprastai vadinamas lietuvių tautiniu atgimimu, ne tik apsaugojo lietuvių tautą nuo galutinio sunykimo, bet ilgainiui įgaliavo Lietuvą atkurti savo nepriklausomą valstybę.

Lietuvių tautiniame bei kultūriniame renesanse stipriausiai ir lemtingiausiai pasireiškė trys asmenybės: Jonas Basanavičius (1851.XI.23.-1927.II.16), Vincas Kudirka (1858.XII.31.-1899.X.19) ir Vydūnas (1868.III.23.-1953.II.20).

Pirmosiose eilėse

Jonas Basanavičius lietuvių tautinio bei kultūrinio renesanso pradininkas savo iškilia asmenybe, didžia meile savo tautos praeičiai bei jos kultūrai ir visą gyvenimą uoliu jos tyrimu, nuoširdžiu sielojimais tautos reikalais, nors ketvirtį amžiaus ir svetur gyvendamas, greit iškilio pirmąsias eiles, o 1904 m., rusų valdžiai lietuviams gražinus spaudą, parvykęs į Lietuvą ir įsikūręs Vilniuje, buvo vadinamas lietuvių tautos Patriarchu, apie kurį telkėsi visas lietuvių tautinis, kultūrinis ir net politinis veikimas. Jis pirmasis pasirašė ir Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą. Nors lietuvių tautinio bei kultūrinio renesanso pradų aptinkame devynioliktojo amžiaus pirmoje pusėje ir net dar anksčiau, tačiau tai daugiau atsitiktiniai reiškiniai, ir lietuvių tautinis bei kultūrinis renesansas tampa pastoviu ir tolydžio augančiu tik 1883 m. pradėjus leisti Aušrą, kuri yra glaudžiai susieta su Jono Basanavičiaus vardu.

Putinas Mykolaitis savo eilėrašty, skirtame Jono Basanavičiaus 75 metų sukakčiai teisingai sako, kad

derėtų, kalbėti netiesos: kalbėti apie bendradarbiavimą su sovietine Lietuva remiantis ir tokiu straipsniu, kuriame apie bendradarbiavimą — "kultūravimą" nėra nė vieno žodžio! Dar labiau — demagogine, fantastine antrašte implikuoti "Ties nepriklausomybe ir ties žemėn nejaugusia karta" straipsnio autorių esant bolševiką!

Vytautui Meškauskui turėtų būti žinoma, kad net ir už Vienybėje skleidžiamą melą bei šmeižtą jisai lieka atsakingas ne tik moraliniais.

ALGIMANTAS MACKUS
Chicago, Ill.

Jisai tautos žodį milžinkapiuos rado, Jis amžiną žygį Tėvynės Kūrėjo Vienybės ir meilės vardu pažymėjo.

Praeitis ir gimtoji kalba

Savo tautos praeities pažinimas ir gimtosios kalbos meilė Jonui Basanavičiui buvo du svarbiausi veiksniai, galį pažadinti tautą naujam laisvam kūrybiškam gyvenimui. Iš milžinkapių prikelti didingi praeities vaizdai ugdė lietuviuos patikėjimą ir meilę savo tautai ir jos gražiai senai kalbai. Praeities pažinimas ir jos idealizavimas daug lėmė lietuvių tautiniam atgimimui ir kultūriniam renesansui, ypač gražiai pradėjusiam klestėti po spaudos grąžinimo.

Realistas Kudirka

Septyneriais metais už Joną Basanavičių jaunesnis Vincas Kudirka, kilęs iš tos pat apylinkės ir lankęs tą pat Marijampolės gimnaziją, ir savo charakteriu ir veikla daug kuo skiriasi nuo Aušros Kūrėjo. Nors ir Vincas Kudirka ragina semtis stiprybės iš Lietuvos praeities ir savo kūryba jai yra davęs didelę duoklę, tačiau jo budrus žvilgsnis daugiausia atkreiptas į dabartį. Jonas Basanavičius — romantikas, Vincas Kudirka — realistas ir, tokiu būdamas, jis matė, kaip žiauriai lietuvių tauta rusų kultūriškai ir ūkiškai naikinama.

Romantikas Jonas Basanavičius praeity jieškojo lietuvių kultūros pėdsakų, ir jo laki vaizduotė, inspiruojama didžios savo tautos meilės, jį rasdavo net ir ten, kur lietuvių negyventą. Lietuvių kultūros senumo bei pranašumo įrodinėjimais Jonas Basanavičius siekė ugdyti lietuvių tautos meilę ir patikėjimą savimi bei savo kūrybinėmis galiomis ir tuo pačiu kelti lietuvių neginčijamą teisę į savarankišką

(Nukelta i 5 psl.)

JAV IR KUBOS DVIKOVA...

JAV ir Kubos dvikovoje abi pusės intensyviai imasi. Kaip žinoma, Fidel Castro vyriausybė su Sov. Sąjungos pagalba taip apsiginklavo, kad gali "eksportuoti revoliucijas" į kitas Lotynų Amerikos valstybes. Pirmutiniai taikiniai yra Guatemala ir Nicaragua. Ne be reikalo, prez. Eisenhoweris, prieš pat savo prezidentavimo galą, pagaliau ėmėsi ryžtingesnių žygių ir įsakė JAV laivyno daliniams paplaukinti ties Karibų pakraščiais, idant neįvyktų netikėta invazija. Tuo labiau, kad paskutiniu metu, Kuba iš Sov. Sąjungos gavo 28,000 tonų ginklų ir žinovai sako, kad Castro armija dabar esanti dešimtį kartų didesnė už buvusio diktatoriaus Batistos.

Nors Chruščiovas ir paskelbė, kad JAV gąsdinimas raketomis yra "simbolinis" ir patarė Castro per daug šiuo argumentu neoperuoti, vis dėlto, visos Lotynų Amerikos valstybės su įtempimu seka šį "castrinio vėžio" plėtimąsi.

Su žiburiu vidudienį

Vytautas Aimara

Amerikoje nestebina reklamos biznis. Tačiau DRAUGO 271 nr. puslapis laikraščio skelbimas, Tėvų Marijonų paruoštas, kviečias į parengimą, stebina savo turtinga vaizduote. Pirmiausiai į akis krenta parašas KRISTAUS KARALIAUS LAIVAS. KRISTAUS kairėje — tamsus, sakytume, simbolinis kalakuto siluetas. LAIVO dešinėje jau pasipūtęs kalakutas, nupaišytas pagal visas socialistinio realizmo taisykles. Skelbimo vidury dar vienas, mojuojantis sparnais skraiduolis, kurio kilmė bei lytimi vertėtų susidomėti paukštininkams (beje, ar mes neturime, šalia daugelio specialiųjų leidinių ir laikraščių, Paukštininkų Žodžio?) Toliau, spausdintame tekste, atkakliai įtaigojama, kad... burtų keliu kas nors laimės 40 kalakutų, 40 ančių, 40 vištų ir labai gražius radijo aparatus... Ir ištikrųjų, apačioje, patalpintos nuotraukos, kuriose tupi apie 40 merginų su akordeonais. Tai ir bene bus tas laimikis?

Gal — parafrazuojant: nespausdink savo Viešpaties vardo be reikalo.

Praeitame Vienybės nr., pirmame puslapy, įdėta VLIKO posėdžio nuotrauka su parašu, kad čia gyvai svarstomi Lietuvos laisvinimo reikalai... Tuo tarpu, Vyt. Maželis, kalba kaip fotografas menininkas. Matai grupę daugumoje senų ir nuvargusių žmonių. Niekas ir negincys, jį dirbo, dirba ir dirbs kiek pajėgia ir ką pajėgia. Bet... normaliose sąlygose, šitie žmonės turėtų vaikščioti aplink nuosavus namelius, laistyti gėles, rašyti prisiminimus ir patarti atėjusiam pasitarti kryžminiuose klausimuose nepatyrusiam jaunimui. Žinoma, būtų ir jų tarpe vienas antras Churchillis. Vienas antras, bet ne visi. Dabar gi ir graudu ir, neduok Dieve, nė jau simboliška į šią nuotrauką žiūrėti.

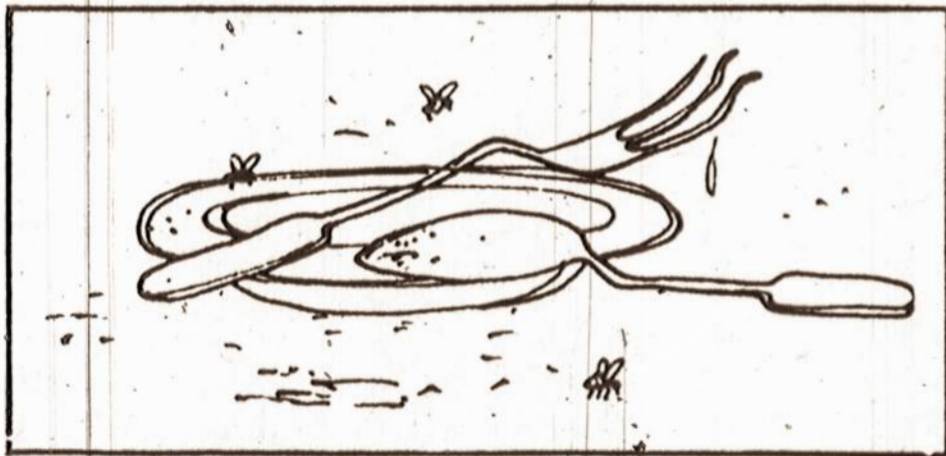
Paprastai, kai rengiamas koksai didesnės apimties minėjimas ir paskelbiama, kad, ta proga, bus paskaita, dažną apima legalus siaubas. Nė jau, ir vėl teks klausytis iškilmingų ir bendrų frazių tokio paskaitininko, kuris labiau rūpinasi savo ilgu buvimu scenoje, nei pačiu reikalu.

Praeitą šeštadienį, įvykusiame Žalgirio ir Kariuomenės minėjime, Brooklyne, teko patirti malonią staigmeną. Dr. Jonas Puzinas iš karto užimponavo ir savo laikysena ir priėjimu prie reikalo. Be patetikos, be sentimentalumo, kondensuotai ir įdomiai operuodamas faktais ir skaičiais, stengdamasis būti objektyviu, kiek tai įmanoma, šimtmėčiams pralinkus, paskaitininkas pademonstravo pavyzdinės paskaitos pavyzdį.

TAIP TARYBINĖ **šluota**

ŠLUOJA...

...Ziežmarų valgykloje didžiausia nešvara ir netvarka. Kai paklausėme, kodėl gi šitaip, valgyklos darbuotojai pasiūkino, kad atskiro asmens atsakančio už švara nėra. Iš skaitytojų Staurausko, Kriliausko ir kt. laiš.

Natūrmortas iš natūros.

LIŪDNA ISTORIJA

Daug ką įdomaus galima papasakoti apie Dionizo Poškos muziejaus — senųjų Baublių istoriją.

Tačiau dar įdomesnių dalykų galima papasakoti iš šių dienų Baublių gyvenimo ir vargų.

Prieš porą metų buvo numatyta Bijotuose įrengti muziejaus patalpa. Ir vietą surado, ir projektą Vilniuje paruošė. Slinko dienos: visą pusmetį slinko į šią vietą ir sunkvežimiai su plytomis. Tačiau niekas nieko nestatė. O po kurio laiko suvežtos plytos pradėjo dingti. Kur? Buvusi statybos remonto kontora jas atgal į skaud-

vilę pradėjo vežti. Kodėl? Nežinia. Tiesa, dalis plytų liko, bet... palietą pieną visos katės laižo. Taip nutiko ir su likusiomis plytomis. Buvęs kultūros skyriaus vedėjas A. Timinskas šias plytas pradėjo pardavinėti privatiems. Pardavinėjo tol, kol nė vienos neliko. O kur nukeliavo už jas gauti pinigai — taip ir nežinia, nes į kultūros skyriaus kasą už jas nė vienas rublis neįplaukė. Taip užplanuotas muziejus ir neatsirado.

Tai tokią liūdną istoriją galima išgirsti senųjų Baublių papėdėje.

A. KAMINSKAS

lemtingieji Lietuvos kūrėjai....

(Atkelta iš 4 psl.)

ir laisvą gyvenimą. Juk tik kultūriškai brandi tauta tegali būti laisva pilna to žodžio prasme.

Realistas Vincas Kudirka — veiklus lietuvių kultūros kūrėjas, beveik visose jos šakose palikęs ryškių, nenykstančių pėdsakų. Veiklusis, akylusis ir toli pramatąs realistas skaudžiai jautė, kaip rusai, siekdami sunaikinti lietuvių tautą, žiauriausiomis priemonėmis trukdė bet kurį lietuvių kultūrinį veikimą. Romantikas Jonas Basanavičius savo kultūrinėje veikloje stengėsi išvengti konflikto su rusais pavergėjais, realistiui Vincui Kudirkai jis buvo neišvengiamas ir būtinas: Lietuviai negalėdami viešai, legaliai veikti, turi tą daryti slapta, konspiratiškai.

Lietuvių tauta, stengdamosi išlikti ir stiprėti, turi rusams priešintis, ginti bent tas savo teises, kurios jos žmonėms įstatymais garantuotos. Tai įmanoma tik tautai šviesėjant (daugiau mokslo įsigyjant), ir žinant bei ginant savo teises, kurios gruboniškų rusų valdininkų laužomos. Dabartiniu terminu tariant, Vincas Kudirka lietuvius telkė tautiniai bei kultūriniai rezistencijai, kurios svarbiausi ginklai — šviesa ir tiesa. Vincas Kudirka — Šviesos ir tiesos riteris, tiesęs pagrindines gaires mūsų tautiniam bei kultūriniam renesansui, atvedusį tautą į laisvę.

“Gėda jums, išgamos...”

Visoje Vinco Kudirkos veikloje vyrauja rezistentinis motyvas. Jis ir Lietuvos praeitį vertina rezistentu mastu. 1889 m. Varšuvoje, jis aplankė archeologinę parodą, kurioje trys spintos buvo Tado Daugirdo Lietuvoje surinktų archeologinių eksponatų. Vincas Kudirka juos stebėdamas, prisimena “praslinkusius mūsų tėvynės amžius” ir juose ne kaip Jonas Basanavičius įieško lietuvių kultūros, senumo ir pranašumo, bet stiprina savo tautiečių rezistencinę dvasią. “Bežiūrėdamas į tuos kirvelius, pelius, iešmus, karolius, apyrankes ir kitokius papuošalus mintimis persikelia į senovės laikus, kada tie daiktai buvo gaminami; vaizduotė pradeda griauti sentėvių lapus ir štai rodosi matai gyvus žmones, girdi čiauskėjimą geležies, tauškėjimą kirvelių; šlamėjimų drabužių... o kaukuolės, rodo si kalba; žiūrėkite, jūs išgamos, šventvagiškai neišloję lietuvių vardai! Žiūrėkite į mūsų prietaisus, kuriais gynėme tėvynę ir kokius dirbinius vartojome savo gyvenime! Ne gražus ir nesumaniai pagaminti daiktai, o vienok

jų mums pakako, vienok džiaugėsi mumis Lietuva ir gėrėjos! Ar džiaugiasi jumis! Mes garbe sau laikėme vadintis lietuviams, o jūs gėditės to vardo! — Teisybę turite, gėda jums prieš Lietuvą, nes jai daug esate nusikalte! Gėda jums, išgamos, gėda!” (Varpas, 1889 m. Nr. 12)

Kudirkos publicistika

Savo publicistika ir literatūrinė kūryba Vincas Kudirka tautoje ugdo rezistentinius savumus; laisvės meilę, vergijos bei smurto neapykantą, besąlyginį pasiaukojimą didiesiems savo tautos idealams ir su juo susietą didvyriškumą. Lietuva Vincui Kudirkai — didvyrių žemė, kuriai stiprybės duoda praeitis. Jis savo tautiečiams pranašingai skelbia, kad Lietuva, ant jos priešui įnirtus, privalo “hydra tapti ta, kuriai nukirtus galvą, tuoj kelios galvos vieton jos išdygsta”. Lietuva išliks tik gyvumo hydra pavirtus. (“Mantiešlems”).

Vincas Kudirka tiek savo amžininkus, tiek ir vėlesniasias kartas stipriai veikė ir tebeveikia ir savo skelbiamų idėjų aktualumu ir kilnia herojiška asmenybe. Jis visą savo, palyginti, trumpą gyvenimą sielosi tik savo tautos reikalais ir jo pasiaukojimo tautai neįstengė nugalėti nei žiaurūs priešai, nei sunki nepagydoma liga. Pasak prof. Mykolo Biržiškos tautinis pozityvistas Vincas Kudirka yra virtęs kaip ir tautiniu šventuoju (Lietuvių Tautos Kelias, II t. 33 psl.).

Septyniolika metų jaunesnis už Joną Basanavičių ir beveik dešimtį metų už Vincą Kudirką Vydūnas trečioji didinga asmenybė mūsų tautiniam ir kultūriniam renesansui. Kaip Vincas, Kudirka, taip ir Vydūnas ankstyboje jaunystėje dar nebuvo tautiškai apsisprendęs ir tą jo apsisprendimą daugiau lėmė moraliniai negu tautiniai motyvai. “Vaikas būdamas ir pastebėjęs kaip doroviškai silpninami yra lietuviai vokiečių, kaip jiems apreiškiamą panieką, pasiryžau — rašo Vydūnas, — savo amžių tam skirti, kad lietuviai galėtų jausti garbės vertais žmonėmis. Iš pradžių nežinojau, kaip tai pradėjus. Ir tik tai proga pasitaikius, prisipažinau lietuvis esąs”. (Lietuvos Albumas, 425-26 psl.). Su lietuvių tautiniu renesansu Vydūnas susipažino dar jaunas. Jis, sakosi, 1885 m. Aušros 12 n., skaitęs Silvatiko-Sauerveino poemėlę “Macilėnas ir Gražina”, kuri jam įrodžiusi, kad ir lietuvių kalba galima gražiai eiliuoti.

AUKSINĖS MINTYS

„Kuplikyje, PARDUOTUVĖJE BE PARDAVĖJO, palikti balai, baltiniai ir skėtis. Prašome minėtuosius daiktus atsiltinti PAS PARDAVĖJĄ, Rajkopsąjungą”. (Kupiškio rajono laikraštis „Stalino Kelio“, 5. m. nr. 66).

...Rokiškio viešbutyje lovos nešvarios. Jose daug ramybės neduodančių vabzdžių. Iš skaitytojos V. Vilkišienės laiško.

Noriu miego, saldaus miego, Negaliu užmigti...

Skaitytojų dėmesiui

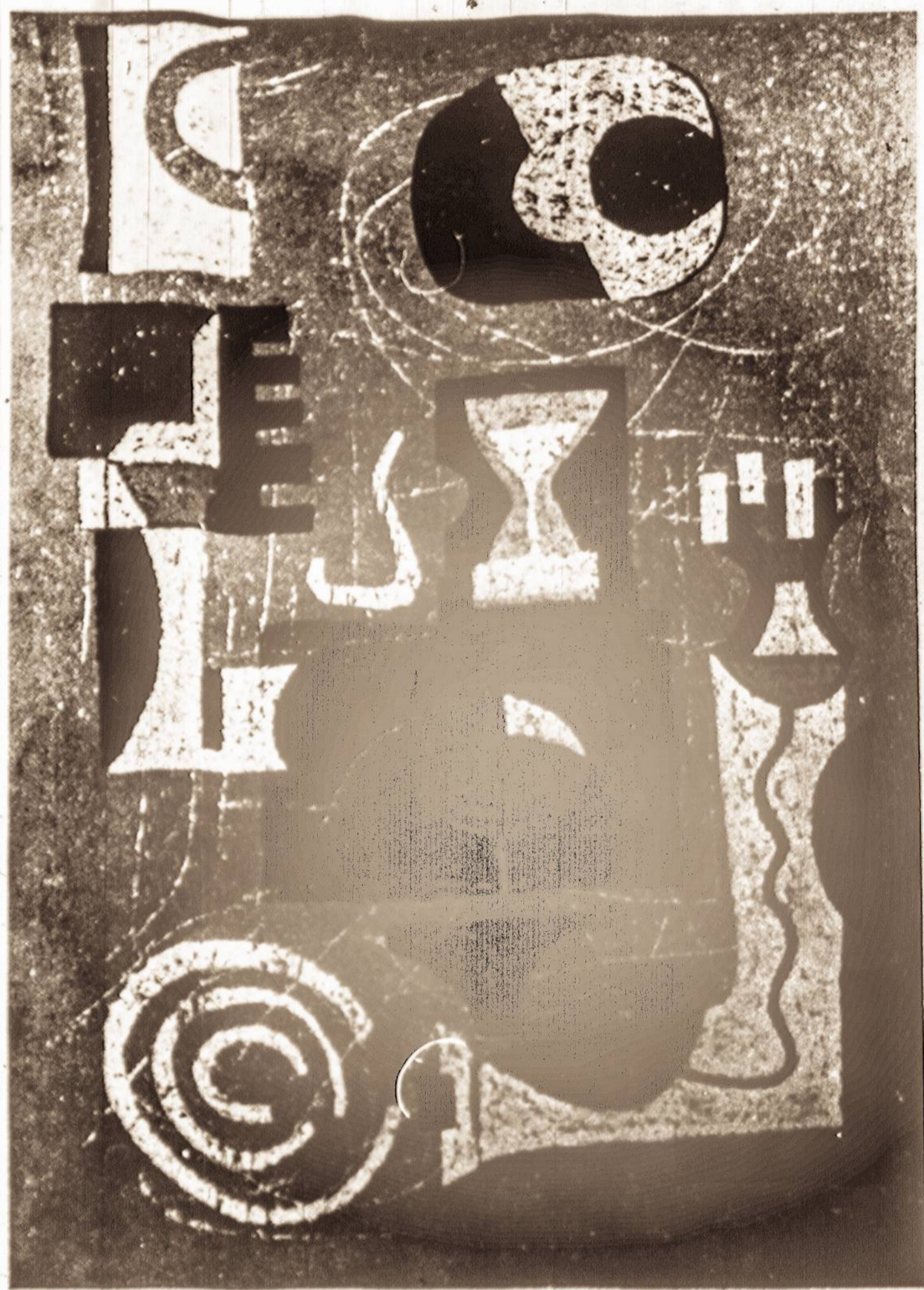
Apie tūkstantis skaitytojų nuolatos atsilikę su savo prenumeratos atnaujinimu. Kai kurie atsilikę keletą mėnesių, kai kurie ištisus metus, bet yra ir tokių — ir tai ilgamečiai skaitytojai — kurie savo prenumeratos nesumoka net po keletą metų...

Nerangumas, žinoma, yra daugiausia kaltas, kad prenumerata neatnaujinama laiku. Todėl šia proga kreipiamasi į visus tuos skaitytojus, raginant juos savo pareigą atlikti TUOJAU, NEDELSIANT. Prenumeratos išsibaigimo terminas pažymėtas kiekviename laikraščio numeryje, greta vardo bei adreso.

Prenumerata metams — \$7.00. Kiekvienas gali pasinaudoti ir šiomis nuolaidomis: iš anksto sumokant už dvejus metus \$12.00, už tris \$15.00.

Prenumerata siunčiama: VIENYBE, 192 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN 7, N. Y.

Metams baigiantis kviečiami visi skaitytojai atnaujinti savo prenumeratą ateinantiems 1961 metams — VIENYBES DEIMANTINIO JUBILIEJAUS metams. Geriausia dovana, kurią kiekvienas skaitytojas jubiliejaus proga galėtų suteikti laikraščiui, tai PRISIŪSTI NAUJŲ SKAITYTOJŲ. Tik pačių skaitytojų paramos dėka, Vienybė gali sulaukti šimtmetinės SUKAKTIES.

VIRŠUJE: Composition, spalvota medžio nuospauda. Glassbord State College Department of Art parodoje. Parodos rengėjai Almus Art Gallery.

Des Moines Art Centras rengia Kalėdinę grafikos darbų parodą. Išstatyta 34 darbai.

APACIOJE: Composition, tapyba oil. Memorial Art Gallery, Rochester, N. Y. iš rudėninės parodos.

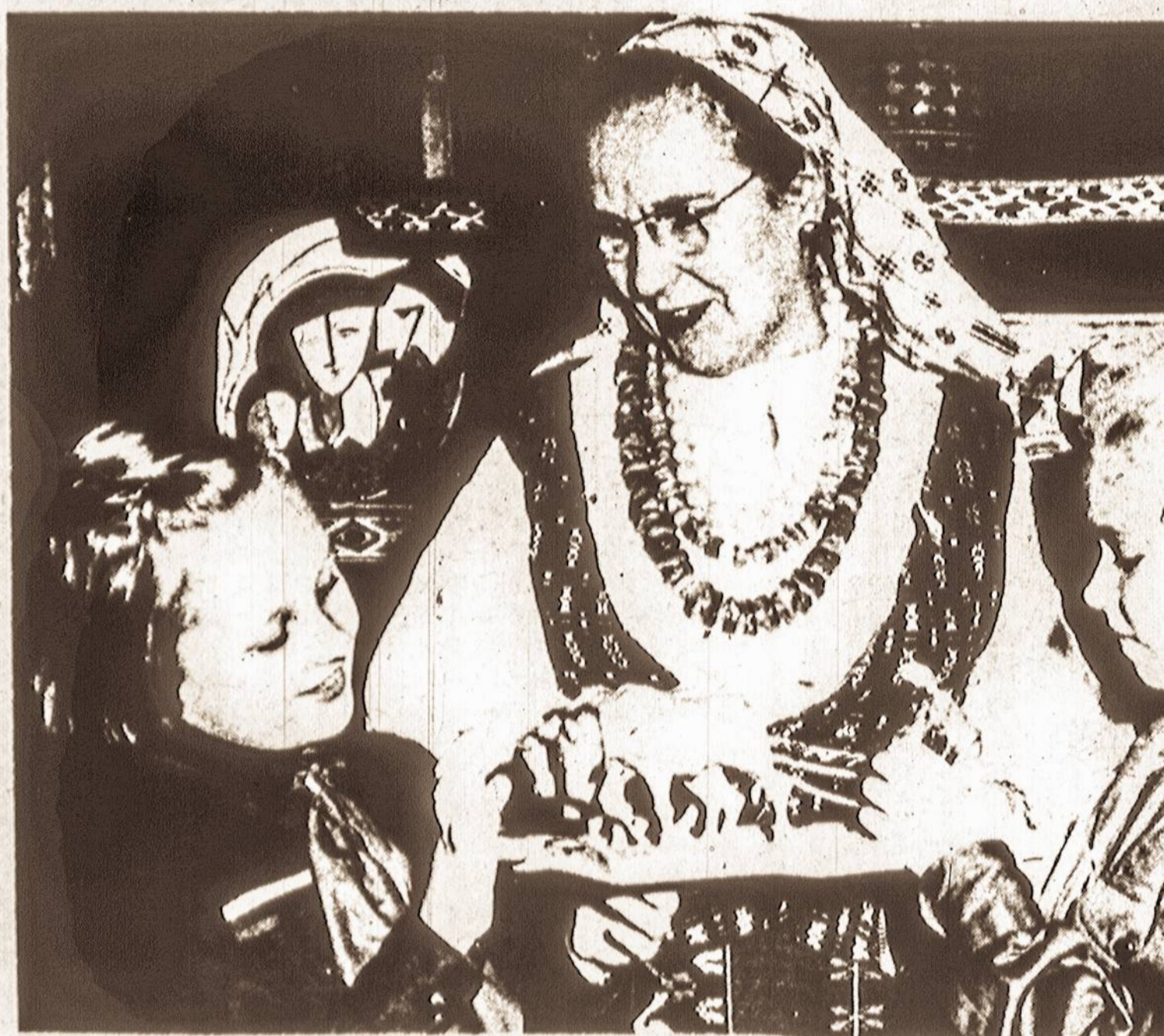

DAILININKAS ALFONSAS DARGIS

Alfonsas Dargis, nors ir budamas vidutinės kartos dailininkas, tebeprisiklauso ieškančiojo kurėjo tipui.

Pamėgęs medžio režinius, A. Dargis nevengia ir tapybos. Pagrindinės jo savybės bene bus dekoratyvumas ir grynosios spalvos pamėgimas. A. Dargiui būdingas ir "dalinis eklek-

tizmas", nes tame rasti ankstyvojo Pica spalvų kilnumo ir ne daiktų iš dėstymo. T teisinga pavadinti m A. Dargis yra įsiur turą ir, tuo pačiu m lietuvišku lyrizmu niuose atsispindi m iš senų pasakų ir da

Tarptautinėje Moterų Parodoje p. Semaškienė aiškina savo anūkėms apie skulpt. P. Rīmšos kūrinį.

pačiame darbe galima su-
 aso konstruavimo, Braque
 et aštraus Miro konturuotų
 Tačiau, šias įtakas būtų ne-
 nėgdžiojimu ir net sekimu.
 oės į save vakarietišką kul-
 etu, ją nudažęs, jau grynai
 ir primityvumu. Jo kuri-
 ūsų tautos dvasia, tarytum
 inų atėjusi.

Vyt. Mazelio nuotrauka

Vyt. Mazelio nuotrauka

VIRŠUJE: Vytautas Didysis
 laimi. Dail. J. Juodis šalia
 savo dekoracijos.

DEŠINĖJE: Sol. V. Verikaitis
 prieš liaudies dainą pradedant.

J. Tysliavos, Jr. nuotraukos

Amelijos Sinušienės (antros
 eilės viduryje) gimtadienio
 proga neseniai Moterų Vienybės
 narės buvo susirinkusios ją pa-
 gerbti. Tai įvyko puošnioje
 Sinušienės rezidencijoje, Vie-
 nybės kaimynystėje. Nuotrau-
 koje: Dobsonienė, Briedienė,
 Budraitienė, Andriušienė, Ba-
 cevičienė, Šalinskienė, Ši-
 mėnienė, Norkuvienė, Povi-
 lauskienė, Karvelienė, Trečio-
 kienė, Kulber – Kulbokienė
 (Moterų Vienybės pirmininkė),
 A. Sinušienė, Petrash, Miko-
 lainienė, Litvaitienė, Povi-
 lanskienė, Stankienė, Puodziu-
 vienė, Krulikienė, Daukantie-
 nė, Kulbokienė, Sirusienė,
 Diržienė, Pepell, Klimienė,
 Misilnienė, Mazeikienė ir ki-
 tos

Išleisti V. Bacevičiaus nauji kūriniai

Siuo metu išleisti nauji V. Bacevičiaus kūriniai fortepijonui:

Sonata No. 2, op. 37
Sonata No. 3, op. 52
Capriccio op. 28

Pirmųjų dviejų kaina po 3 dol., paskutiniojo 1 dol. Išleido Mercury Music Corporation, New Yorke. Šių kūrinių išimtinis platintojas JAV ir Kanadoje yra Theodore Presser Co., Philadelphia. Juos galima užsisakyti visose

didesnėse muzikos krautuvėse.

V. Bacevičiaus Sonata No. 1 op. 4, išleista Paryžiuje, Edition Heugel, Au Menestrel, Amerikoje platinama tos pačios Theodore Presser Co. Ji jo kūrinius fortepijonui, išleistas Vienoje, Universal Edition, galima išgyti per Associated Music Publishers, New Yorke.

Kiek seniau, fortepijono kūrinių albumą buvo išleide Pařagon Music Publishers.

VYTAUTAS BACEVICIUS

yra, vienas pajėgiausių ir idomiausių mūsų moderniuju kompozitorių. Galėtumėme tvirtinti, ir vienas populiariausių, nes būdamas pianistas virtuozas, yra koncertavęs kone visame pasaulyje, skambines savo kūrinius, ir susilaukęs apie juos itin palankių atsiliepimų.

Kaikuje muzikos kritikai randa V. Bacevičiaus kūryboje futurizmo bruožų (pv. Elektrinė poemoje). Tačiau, negalima tvirtinti, kad futuristinis pradai būtų dominuojantis. V. Bacevičius nerašo savo kūrinius vien triukšmo efektui pasiekti, ir nenaudoja "triukšmo instrumentus", (metalų atkarpas, stiklą, ar fabriku švilpukus) kaip italų kompozitorius Luigi Russolo. Lygiai jo Elektrinė poema nėra vien tik fizikos dėsnių išraiška. Vibruojanti ir nerviška melodija aštrus ritmas ir bacinis konstruktyvumas padėjo sujieškoti V. Bacevičiui savitą stilių.

Jo kūriniuose fortepijonui ir styginiams (jį parašyta per šimtą) žymiai aiškumas, muzikinė logika, švelni melancholija, prasiveržianti apvaldyta bravūra ir vitališku lyriškumu. Bendrai apibūdinant, galima pasakyti, kad V. Bacevičius yra optimistas.

Kaip koncertinis pianistas, V. Bacevičius visur buvo šiltai sutiktas ir susilaukęs palankių atsiliepimų. Tokie laikraščiai kaip New York Times N. Y. Journal American, Musi-

cal Courier buvo idėję apie jį labai geras recenzijas. Pažymimas jo briljantinis Debussy, Ravelio, Chopino, de Falla, Dohnanyj'o atlikimas

V. Bacevičius seniai užsi-rekomendavo kaip patyręs muzikos mokytojas ir specialistas. Jis yra atstovavęs Lietuvą tarptautiniuose muzikos festivaliuose, buvęs tarptautinio pianistų konkurso jury komisijos nariu (Briuselyje), ir vedęs kelias studijas.

Siuo metu, V. Bacevičius turi dvi studijas, vieną New Yorke (veikia sekmadieniais, pirmadieniais ir antradieniais) ir kitą Bridgeporte, Conn. (veikia nuo trečiadienio iki šeštadienio). Kreiptis šiuo adresu: 760 Washington Ave., Bridgeport 4, Conn.

Chicagos Lyrinės Operos išmijų choristų tarpe užtikame mūsų solistus Romą Mastienę ir Joną Vaznelį. Dar pasireiškia dirigentas Aleksandras Kučiūnas, solistė Prudencija Bičkienė ir kt.

New Yorke organizuojasi naujas vyrų balsų oktetas, kurio sąstatui dar trūksta vieno pirmojo tenoro. Vyrų, nori šiame vienete dainuoti pirmuoju tenoru, prašomi skambinti R. Keziui AP 7-3244.

Skaitytojai, kurie dar nėra apmokėję šių ir praeitų metų prenumeratą, maloniai prašomi atsilyginti.

LIETUVIŲ FESTIVALIS

Worcester, Mass.—Lapkričio 27 Worcesterio apylinkių Lietuviams yra ne eilinė diena. Šį sekmadienį ne tik lietuviai rinksis į didžiulę Memorial Auditoriją, bet laukiama daug kitataučių, kurie ateis pasižiūrėti Lietuvos kultūrinį vertybių—Lietuviškų dainų, tautinių šokių, Lietuviškos muzikos, liaudies išdirbinių, dailininkų darbų, Lietuviškų valgių ir t.t. Laukiama kad į Auditoriją suplauks apie 4,000 žmonių.

Siam Lietuvos pasirodymui jau rengiamasi daugiau, kaip trys mėnesiai. Pasirengimo darbus dalyvauja visos stambesnės Worcesterio Lietuvos organizacijos ir abi parapijos.

Programą atliks: Meno Mėgėjų Ratello choras, vadovaujamas muziko J. Beinorlo, Aušros Vartų parapijos choras, vad. Burdulio, Skautų Tautinių šokių grupė, Šv. Kazimiero pav. mokiniai. Bus liaudies dirbinių paroda, kuriai jau surinkta daug eksponatų. Dailės parodoj bus galima pamatyti mūsų žymiųjų dailininkų kūrinius, kaip Galdiko, Varno, Simonio, Pautientaus ir kitų paveikslus, o taip pat Tamošaičių meniškus audinius. Lietuviškus valgius bus galima ne tik pamatyti, bet ir suvalgyti. Iš Waterburio atvažiuoja Vaitkai su savo lietuviškais suvenyrais ir knygomis, kurias bus galima nusipirkti.

Trumpai tariant bus tikrai įvairi ir įdomi programa, kuri užtruks keturias valandas—nuo 4:00 val. popietę iki 8:00 val. vakaro. Įėjimas nemokamas. Del to visi lietuviai kviečiami kuo gausiau atsilankyti ir padėti pripildyti didelę Auditorijos salę.

Pirma karta New Yorke!

A. SKĖMOS 4 PAVEIKSLŲ VAIDINIMAS

Vienas ir kiti

REZISORIUS: V. VALIUKAS; DAILININKAS: T. VALIUS

Kada? Gruodžio 3 d. seštadienį 8 v. v.
Kur? Gruodžio 4 d. sekmadienį 3:30 v. p.p.

VAN WYCK JUNIOR HIGH SCHOOL
85-05 144th St. Jamaica, L. I., N. Y.

Važiuoti BMT, JAMAICA LINE iki Queens Blvd. arba IND LINE traukiniams E ar F iki Sutphin Blvd.

VAIDINA:

A. Daugvietytė
E. Ošlapienė
L. Vasiliauskaitė
J. Boley
Z. Jurys
E. Juzumas
L. Karmazinas
V. Valiukas

VAIDINIMUS GLOBOJA BALFAS

ĮĖJIMAS SU PAKVIETIMAIS, kuriuos galima gauti pas adv. K. VASILIAUSKĄ, 28 Shepherd Ave., Brooklyn 8, N. Y. Tel. MI 7-6014, pas platintojus ir vaidinimo dieną prie įėjimo.

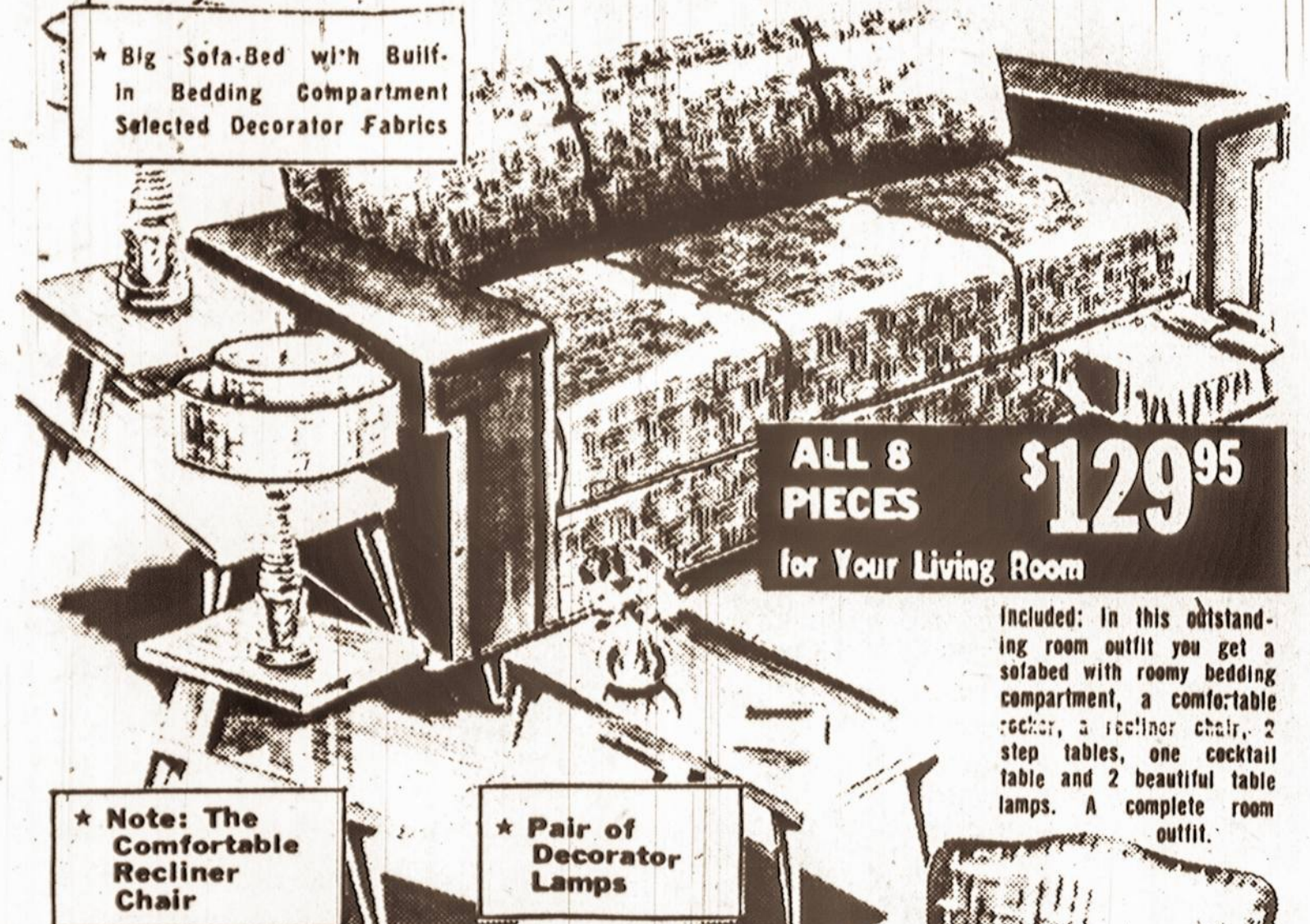
Administratorius: K. Vasiliauskas

Rež. pad. V. Strolia

Vienas ir kiti, dramų spektaklis įvyksta gruodžio 3 d. 8 v. v. ir gruodžio 4 d. 3:30 p.p. Van Wyck JUNIOR HIGH SCHOOL, 85-05 144th St., JAMAICA, L. I., N. Y. Publikos patogumui, bilietus galima užsisakyti pas šiuos asmenis:

K. Vasiliauskas — Tel. MI 7-6014
St. Modzeliuskas — MI 7-7158
J. Andriusis — VI 7-4477
R. Čerkešienė — TW 4-6657
Spaudos Kioske pas Pašukonį — HY 5-5237
Pilečių Klube pas K. Vaitaitį — EV 4-9672

SENSATIONAL DISCOUNT SALE

ALL 8 PIECES \$129⁹⁵
for Your Living Room

Included: In this outstanding room outfit you get a sofa-bed with roomy bedding compartment, a comfortable recliner, a recliner chair, 2 step tables, one cocktail table and 2 beautiful table lamps. A complete room outfit.

Cypress Bedding & Mattress Co.

3427 FULTON ST.
BROOKLYN, N.Y.

Moterys

ONA VYTAUTIENE IR ŽALGIRO MŪŠIS

Minėdami Žalgirio mūšį didelę reikšmę (ir visai teisingai) priskiriame Vytauto Didžiojo talentams ir energijai. Tačiau, pamirštame, kad jo žmona ir gyvenimo draugė Ona Vytautienė buvo neeilinė asmenybė ne tik Lietuvoje, bet ir visame tų laikų civilizuo-tame Vakarų pasaulyje.

Jos energijos ir pasiryžimo dėka, Vytautas pabėgo iš kalėjimo ir išvengė savo tėvo likimo. Kaip spėjama, Ona Vytautienė buvo už tai Jogailos nubausta ir viešai išplakta rykštėmis Vilniaus miesto aikštėje. (Legenda, kad Vytautą išgelbėjusi tarnaitė vardu Mirga yra pramanyta. Gudrus, persirengimo manevras buvo Onos sugalvotas ir įvykdytas).

kurią anglų ir prancūzų karalių pasiuntinys Gmilleberf de Lannoy (iš kurio giminės yra kilęs JAV prezidentas F. D. Roosevelt) vadina "Posur", "Posseur", ir "Poseur". Šis pasiuntinys rašo, kad pils būvusi "labai didelė, visa iš medžių ir žemių ir labai stipriai atsirėmusi iš vienos pusės į didžiai statų kalną prie minėtos upės (Nemuno), o iš antros pusės ant tvirtos (lygios) žemės". Spėjama, kad tai buvo Punią.

Išidėmėtina, kad ilgais žiemos vakarais kunigaikštienė Ona, šalia šventųjų gyvenimo skaitymo, mėgdavo klausytis ir klavikordo muziką.

Jos būta ir geros kulinarės, nes Krokovoje buvo paduodami į stalą taip vadinami "suk-

Spėjami 15 a. augštos kilmės lietuvių drabužiai. Pagal Prancūzijos ir Anglijos karalių pasiuntinį Ghillebert de Lannoy, lankiusį Vytautą, moterys kunigaikščio pilyje dėvėjusios lygiai kaip jo laikų prancūzės pikardietės.

Kunigaikštienė Ona buvo ir labai protinga moteris, turėjusi didelės itakos savo vyrui ir jo patarėjams. Ją gerbė užsienio pasiuntiniai ir valdovai. Net kryžiuočiai siūsdavo jai brangių dovanų, norėdami išgyti jos palankumą. Vytautas didžiavosi savo žmona ir imdavo ją su savimi į svarbius pasitarimus ir keliones. Kunigaikštienė Ona gerbė mokslą, brangino knygas ir pati mokėjo skaityti, kas buvo labai retas reiškinys viduramžiais. Kryžiuočių pranešimu ji ir Jogailos sesuo Aleksandra buvusios puošniausios ir skoningiausios moteris Rytų Europoje. Savo išsilavinimu ir išvaizda, kunigaikštienė Ona prilygo labiausiai išskirtinoms tų laikų moterims. Uoli katalikė, ji nepraleisdavo orogos aplankyti šventųjų vietų ir globojo bažnyčią bei dvasiškius.

Žiemos metu, Vytautas ir Ona mėgdavo ilsėtis pilyje,

tai", tų laikų tortai, valgomi jau išlepintų gurmanų.

Kunigaikštienė Ona paliko Vytautui tik vieną dukterį Sofiją. Onai mirus, Vytautas vedė jos sesers dukterį Julijoną, kuri nebuvo reikšminga.

Nebūtu nuodėmė tvirtinti, kad Ona Vytautienė, gelbėdama iš mirties Vytautą Didįjį ir, vėliau, patardama jam svarbiuose valstybės reikaluose, yra prisidėjusi prie laimėjimo Žalgirio mūšyje.

Sov. Lietuvos sportininkai B. Kalėdienė, Z. Jukna ir A. Bagdonavičius gavo vyriausybinius apdovajimus.

Adelaidėje, Australija, garsėja lietuvaite balerina Regina Plokštyte. Ji studijavo garsioje Londono Sadler's Wells studijoje ir su Barovansko baletu jau gastroliavo Sidnėjuje, Brisbanėje ir N. Zelandijoje.

Juzė Budrikienė, buv. Slavickaitė 1916 m., kai ji sukūrė šeimos židinį su Vincu J. Budriku.

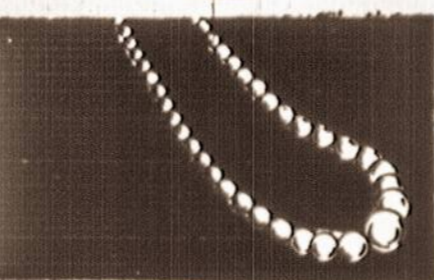
Kaukių balius Waterburyje
Lapkričio 19 d. Waterburio skautų tėvų - rėmėjų rengtas kaukių balius praėjo su pasisekimu.

Veterinarijos akademijos katedros vedėjas prof. Jonas Nainys apdovano-tas L.T.S.R. Aukščiausios Tarybos Prezidiumo Garbės raštu.

Atvyko į Ameriką keturių sovietinių rašytojų delegacija, JAV švietimo ir kultūrinių įstaigų pakviesta: Konstantinas Simonovas, Viera Panova, Elena Romanova ir Sov. Lietuvos rašytojų draugijos pirm. Eduardas Miezėlaitis.

**JOHN BALTADUONIS
FRANKFORD AVENUE
Cafe**
1700 Frankford Avenue
Philadelphia, Pa.

**GENUINE
Amber
GEM OF THE AGES**

**GINTARAS
LIETUVOS AUKSAS**

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis.

Užsakoma per paštą.
AMBER-GUILD LTD.
80-19 31st Avenue

Jackson Heights, N. Y.
Tel. HA 9-5855
Pasiikiama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Av. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

Liepsnos ir pelenai

Rašytojo našlės svajonės išsikūnijimas

Neseniai suėjo penki metai, kai mirė Vincas J. Budrikas, vienas iš artimiausių Vienybės bendradarbių. Šiai sukakčiai paminėti, išleidžiama jo raštų knyga, pavadinta **LIEPSNOS IR PELENAI**. Knyga užsakoma Vienybėje, prisiunčiant 3 dolerius (čekių bei pašto perlaida) šiuo adresu: **VIENYBĖ, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.**

Šios V. J. Budriko pomirtinės knygos turinį sudaro jo poetinė proza, pasklidusi tūkstančiuose mašinosraščio puslapių. Reikėjo juos atrinkti, surūšiuoti, išlyginti. Tai buvo nelengvas keleto metų darbas.

Bet už tai, kad šis V. J. Budriko kūrybos rinktinė pagaliau išvysta dienos šviesą, didžiausia padėka priklauso autoriaus našlei Juzei. Jirūpestingai surinko visus savo vyro rankraščius ir nusprendė, kad bent dalis jų turi būti išspausdinti. Jos įsitikinimu, V. J. Budriko raštų išleidimas yra pats patvariausias paminklas mirusiam autoriui. Nėveltui knygos prakalboje sakoma:

V. J. Budriko gyvenime, atrodo, patį svarbiausią vaidmenį bus suvaidinusi jo žmona Juzė Slavickaitė, kilusi iš Juodųjų Šaltinių, Jonavo valsčiaus, tada buvusio Kalvarijos apskrčio. Atvykusi į Ameriką 1910 m., Juzė Slavickaitė įsi-

jungia į tų laikų lietuvišką veikimą, kuriame netrukus pasirodo ir jai likimo skirtas gyvenimo draugas... Jauna, graži, šviesiaplaukė, kupina romantiškų svajonių, bet kartu praktiška Sūduvos ūkininko duklė pirmą kartą Vincą sutinka 1915 m. Newarke. Užsi-mezga nuoširdi dviejų jaunų ateičių - svajonėse pas-kendusio žemaičio, ir praktiškai galvojančios su-vaikietės draugystė, kuri netrukus juodu suriša ne-atmezgamu meilės saitu. 1916 m. rugpjūčio 22 d. Brooklyne Vincas J. Budri-kas ir Juzė Slavickaitė su-kuria šeimos židinį..."

Paminklinės V. J. Budriko knygos pasirodymo proga autoriaus našlei Juzei Budrikenei ruošiamas pagerbimo vakaras, kuris įvyks gruodžio 18 d. (sekmadienį) Vienybės namuose. Taip pat bus atžymėtas autoriaus mirties penkmetis.

Birutė Vaitkūnaitė - Na-gienė, išraiškos šokėja, gyvenanti Montrealyje, Cana-da, sudarė visiems me-tams sutartį su vietine prancūzų televizijos stoti-mi, kurioje ji ves rytinį ritminės mankštos kursą. Taip pat B. Vaitkūnaitė yra pakviesta į Montreallio uni-versitetą dėstyti mokyto-jams ritminę mankštą.

1860 ŠVENČIAME ŠIMTAMETINĮ JUBILĖJŲ 1960

PASKUTINIŲ NUTARIMU
IŠMOKAMI DIVIDENDAI **3 3/4%** 1. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2 % regularaus plus 1/4 % specialaus).

3 1/2% per metus Regularus metu ketvirčio dividendas

Nuo DEPOZITO DĖNOS
Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užeiškite, rašykite ar telefonuokitė bet kuriam mūsų skyriui

**THE
KINGS COUNTY
SAVINGS BANK**

A MUTUAL BANK

"...kur jūsų pinigai tarnauja tik JUMS!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Nuo pirm. iki penktadienio 9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v.
PResident 3-7000

Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Avenue
Nuo antradienio iki penkt. 9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v.
STagg 2-6676

Member Federal Deposit Insurance Corporation.

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA IŠTEIGTA 1924 M.

Schuyler Savings & Loan

ASSOCIATION OF KEARNY, NEW JERSEY
Nuo 1960 m. liepos 1 d. už sutaupus moka

4%

Bė to, duoda paskolas namams, išrašo pašto perlaidas (money orderius), taupo pinigus Kalėdų šventėms (x-mas Club), skolina pinigus taupytojams, priima mokesť už elektrą ir gazą.

Federal Savings and Loan Corporation narys
Julius Paknis, Prezidentas Petras Velevas, Sekretorius Juozas Belza, izdininkas

- Iškirpk šią atkarpą ir siusk -
SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
24 Davis Ave., Kearny, N. J.

Lietuviai Kalifornijoje

(Atkelta iš 2 psl.)

Sitokiose, pareigose Algirdas Glazė jau yra apkeiliavęs visą laisvąją Europą ir Aziją — kiek jos dar yra likę šiaurės geležinės uždangos, nekaltant jau apie netolimą centrinę Ameriką.

Pradžią savaitę Algirdas Glazė grįžo iš 36 dienų kelionės po Rytus.

Kaip tik iš šios ilgos ir idomios kelionės su vos grįžusiu Algirdu turėjau malonios progos pasikalbėti. Papasakojo daug idomių kelionės išpildžių. Jis, pav., Tokijo miestą nušvietė kaip nepaprastai modernų, kuriame vaiviai galėtų prilygti net bet kuris Amerikos didmiestis ypač savo svara. Taip pat jis nepaprastai didelį modernizumą esąs pastebėjęs Hong Konge, kuris Amerikos didmiestį nepranešas, tačiau toli pralenkia Europos didmiestį modernizumą.

Kiek liečia kultūrą — civilizaciją Azijos kraštuose, Algirdas Glazė pirmybę skiria Japonijai. Ir ypač jis stebisi japonų, kaip tautos, gajumu, nes Japonija po pastarojo karo ne tik atsistatė, bet net kai kuriais atvejais pralenkė ir pačią Ameriką.

Į klausimą ar savo kelionėse Algirdas yra sutikęs lietuvių, atsakė, kad Europoje daug kur sutikęs (Romoje, Vienoje, Frankfurte, Londone, Kopenhagoje, Stockholme), bet Azijos kraštuose lietuvių sutikti neteko. Paskutinėje savo kelionėje Vancouveryje susipažino su P. Baronu, kuris yra vienas iš direktorių Kanados orinio susisiekimo linijoje ir kaip toks — taip pat tarnybos reikalais, daug keliauja po pasaulį.

Ką Algirdas Glazė veikia grįžęs iš tarnybinių kelionių į Los Angeles, kur pastoviai gyvena? Pirmiausia jis turi tam tikrą laiko tarpą poilsiui, o paskui eina į savo įstaigą — taiginguose Automobile Club of Southern California rūmuose, kur rašo raportus apie savo kelionių patirtį. Tie raportai, su atitinkamomis jo viršininkų pastabomis ir vertinimais siunčiami į Washington, D. C. — Amerikos Automobilų Klubų Sąjungos (AAA) centrą, kuris iš tokių raportų daro išvadą ir rekomendacijas Amerikos turistams, kasmet turizmo tikslais išleidžiantiems apie bilijoną dolerių...

Paskui? ... Paskui jis lanko lietuviškus parengimus, jei tam dar lieka laiko. Mat, be

DĖL PENSIJŲ BUVUSIEMS CARO ARMIJOS KARIAMS

Ir vėl Vienybėje pasirodė žinutė dėl pensijos pirmojo pasaulinio karo veteranams. Kai apie tai Vienybėje buvo rašyta ir nurodyta net mano adresas, Amerikos lietuviai mane apipylė laiškais. Stengiausi kiekvienam atsakyti, bet, deja, nė vienam amerikiečiui konkrečių žinių suteikti negalėjau. Kaip tvarkosi JAV veteranų sąjungos statusas, aš nežinau. Man yra žinomas tik Kanados statusas, kuris kai kada, darant pakeitimus, skelbiamas legionierių žurnale. Šio žurnalo adresas: Legion

House, 465 Gilmour St., Ottawa, Canada.

Norėdamas padėti Kanados lietuviams, pirmojo pasaulinio karo dalyviams, parašiau trumpą žinutę Tėviškės Žiburiams (Toronto) primindamas, kad dalyvavusieji pirmame kare caro armijoje ir turintieji kokius nors rastiskus įrodymus, be to, Kanados piliečiai, išgyvenę čia 10 metų, gali įstoti į rusų karo veteranų sąjungą ir prašyti veteranų pensijos bei kitų jiems teikiamų privilegijų. Atsiliepė keletas lietuvių kanadiečių, tinkamų tai

kvalifikacijai, ir jie bus priimti į tą sąjungą.

Aš veteranų pensijos dar negaunu, jos kol kas neprašiau, nes dar dirbu. Bet kelėtas rusų karo veteranų jau gauna pensijos po 120 dol. į mėnesį.

Mano supratimu, šiuo klausimu užinteresuoti lietuviai amerikiečiai turėtų kreiptis į rusų imigrantų sąjungą, arba tiesiog į jų organą, kurio adresas: Novoje Russkoyje Slovo, 243 W. 56th St., New York 19, N. Y. Tel. CO 5-5500. Man pačiam šiame laikraestyje teko skaityti apie Kanados karo veteranus. Reikia manyti, kad ir Amerika, nors ir vėliau įstoja į karą, rusų karo veteranų sąjungos yra laikoma buvusią sąjungininke. Taigi, lietuviams, buvusiems caro armijos kariams, mano supratimu, čia negali būti išimties.

tiesioginių pareigų, jis turi dar ir kam kitam skirti savo laiko: pav. praeitą šeštadienį jis skaitė paskaitą (apie Azijos kraštus ir jų kultūrą) Rotary klube, o sekmadienio vakare — Elks klube. Ir taip beveik kiekvieną savaitgalį...

Algirdo (ir jo brolių bei sesers) Glazės tėvą Martyną Glazę pažinojau iš ilgų veiklos metų Klaipėdoje, kaip taurų lietuvininką, buvusį atsakingose Klaipėdos "Landratsamt" sekretoriaus pareigose, visada kovojusį už lietuvių teises ne tik savo įstaigoje bet ir visame autonominiame, vokiečių vyraujančiame Klaipėdos krašte.

Jo lietuviška dvasia šeimoje išliko tokia stipri, kaip ir paties velionio širdyje. Štai ir dabar — kalbėdami su vienu iš jo sūnų Algirdu, apie Azijos kraštus ir kelionės išpildžius, pokalbį baigėme Mažosios Lietuvos reikalais, beveik sutarę "mobilizuoti" visus "mažlietuvius" ir surengti sausio 15-tosios (Klaipėdos krašto sukilimo 1923 m.) minėjimą. Algirdas pasižadėjo tai progai parengti ir paskaitą — jei tarnybos reikalai tuo laiku nenunės jo vėl kur nors į Aziją ar Afriką...

Vadinasi, Los Angeles, Kalifornijoje, apkalbėjome laikus ir įvykius nuo Hong Kongo iki... Klaipėdos.

Panevėžio dramos teatras švenčia savo dvidešimtmetį. Statoma J. Skliutausko pjesė "Vaikinas su velnio plauku".

Maskvos leidykla "Soviet-skij pisatel" išleido A. Venclovo romaną "Gimimo diena" šiais metais pažymėta LTSR valstybine premija. Tiražas 60,000.

Lietuviai biznieriiai Brooklyne, Long Islande...

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS
JOHN ORMAN AGENCY
110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 6-1809

Park Hill Realty
Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.
84-17 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-1477

Albert F. Peters (Petrauskas)

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIS KREIPKIS Į
AMERICAN HOME REALTY
84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. — (Forest Parkway stotis)
Tel. Hickory 1-5220
Advokatas William J. Drake Licensed Real Estate Brokeris
Pagalvok apie savo ateitį — ieškok tinkamą namą savo šeimai ir sau. Neatidėliok, bet ieškok, ir kreipkis į
AMERICAN HOME REALTY
Šiai firmai vadovauja biznyje patyręs advokatas WILLIAM J. DRAKE. Jis gerai apylinkę pažįsta, nes čia buvo kandidatu į Kongresą. LIETUVIAMS SPECIALUS PATARNA VIMAS. Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės. Nė per vieną kitą gėičiau nuosavybę neparduosi. Niekas kitas Tau nesurąs tinkamesnių namų.

Arlington RESTAURANT
COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING. HALL FOR ALL OCCASIONS
385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station
Phone: TAYLOR 7-9842 ONA ir JONAS VALAIČIAI

REMKITE LIETUVIUS BIZNIERIUS NES JIE REMIA JOSŲ LAIKRAŠTII!

Winter Garden Tavern Inc.
1883 MADISON STREET BROOKLYN 27, N. Y. (Ridgewood)
Telefonas: EVERGREEN 2-6440
Sale vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETUS

VYTAUTAS BELECKAS Savininkas

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS
Baras ir Restoranas
Salės koncertams, šokiams ir kitokioms pramogoms. SUSIRINKIMAMS - NEMOKAMAI
Laikraščių ir knygų kioskas.
KOSTAS VAITAITIS, Reikalų Vedėjas
280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.
EVERGREEN 4-9672

BARAS IR RESTORANAS
Julius Daugmaudis, Sav.
Stiklinis baras, viena gražiausių užėigų
273 GRAND STREET Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERGREEN 4-9533

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ
Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą
MARTHA & PETER LISAUSKAS
64-09 56th ROAD MASPETH 78, N. Y.
Telephone: TWINING 4-8087

APIE MŪSŲ MIRAŽUS

Gerb. ponis E. Č. iš Brooklyno, Dirvos 123 n. atsakydama į mano pastabas dėl "Talkos" veiklos, pasakė gražų pamokslą:

"Mūsų kelias ilgas ir vingiuotas. Dar neperlipom nei vieno kalnelio, kad priartėtum prie Lietuvos laisvės. Visi esame idėjimai savo tautos kovotojai ir ambasadoriai. Mūsų tauta šaukiasi laisvės, mes siekiame tą laisvę iškovoti. To siekia ir Talka..."

Jei tie gražūs žodžiai nors kiek atariktų "Talkos" siekimams, tai būtų malonu jų klausytis, bet... gyvenimo praktika rodo visai ką kita. Užtenka prisiminti "Talkos" steigėjų žodžius: "Mes suskaldysim, mes paimsim į savo rankas, mes sudarysim savo, mes — mes ir t. t.

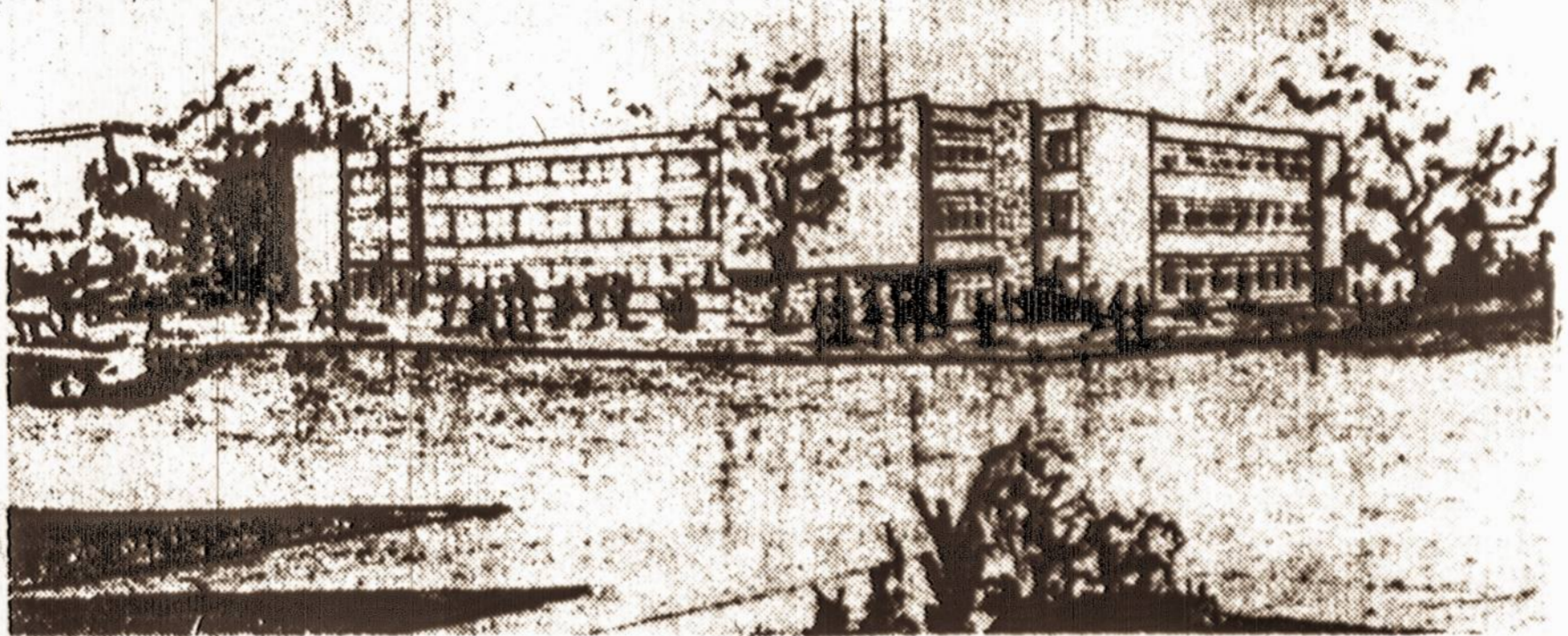
Tikri tautininkai "Talkos" steigimai nepritarė, — jų isteige tautininkai, kurie nesuprato lietuvių vienybes reikšmės. "Tautininkas" ir "talkininkas" yra beveik tas pats.

Kai dauguma lietuvių per savo Bendruomenę, laisvinimo veiksmius, kooperatyvus, Lietuvių Namus jieško kelių į vieningą darbą ir siekia bendro tikslo, tai "Talkininkai" ir "tautininkai" visur kaišioja kojas, stengdamiesi tą bend-

neprisideda prie jos darbo, bet kai B-vė ką nors suorganizuoja, tai jie ateina "ant gatovo" ir reikalauja pasidalyti pelna. Taigi ir jie "veikia". Šiais metais Kanados Liet. B-vės suruošta VII Liet. Diena praėjo su dideliu pasisekimu (pajamų gauta 9,000 dol.). "Talkininkai" nei pirštu neprisidėję prie Liet. Dienos paruošimo, džiaugiasi Dirvoje (105 n.): "Tiek daug lietuvių Toronte dar niekad nebuvo." Vaje, kaip gražu.

Ponis E. Č. klausia, kur Hamiltono Apylinkė išbuvo 12,000 dol.? Ji suruošė VI Lietuvių Dieną, paskyrė Literatūros premiją, stipriai parėmė jaunimo organizacijas ir spaudą. Be to, turiu priminti, kad Hamiltono Bendruomenė įsigijo ankščiau Lietuvių namus už 175,000 dol. (kino Delta) o dabar ruošiasi statyti kitus namus, kuriu nuotrauka čia matome. Tenyra ir "Talka", tik ne rasteinškė, o kooperatyvinė.

Amerikos Lietuvių Taryba yra Lietuvių B-vės dalis ir jei ji sugeba surinkti 50,000 dol., tai jau didelį darbą atlieka, nes padeda ir B-vės ir laisvinimo veiksmams. Pati P. E. Č. pripažįsta, kad ALT išlaidos "laisvinimo bylos gynime sudaro tam tikrą įnašą."

Mūsų tautinės išsilikymas ir laisvės iškovojimas glūdi ne partijų ir jų darbą trukdyti ir viską statyti "ant savo." Užtenka čia prisiusiti Los Angeles Lietuvių namų įsigijimą ir "tautininkų" machinacijas. Praeitais metais Toronto "tautininkai" prisipažino, kad jie boikotuoja Lietuvių Bendruomenę (Dirvos 84 n.). Nežiurint kad jie B-vę boikotuoja ir partijėlių veikime, bet Liet. Bendruomenė stiprybėje, t. y. jos ekonomiskame klestėjime. Visokios partijėles, talkos, sąjūdžiai, frontai, santarvės yra tik apgaulingi mirazai, kurie nukreipia lietuvių dėmesį nuo pagrindinio bendruomeniško kelio.

P. LELIS

Toronto

HAMILTONO Lietuvių Namų projektas, kurį paruošė inžinierius A. Tylenis, Gruodžio 4 d. Hamiltone (Kanadoje) įvyksta visuotinis Lietuvių Namų narių susirinkimas, kuriame tas reikalas bus rimtai svarstomas.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ Londone

Praneša visuomenės žiniai, kad gauta daug naujų įvairių medžiagų iš ko galima pasirinkti sudarant siuntinius artimiesiems 100 įvairių medžiagų vyriškiems kostiumams 200 medžiagų mot. kostiumams, suknelėms 100 medžiagų mot. ir vyriškiems paltams.

Visos vilnonės medžiagos — angliškos su žaidimu MADE IN ENGLAND. Medžiagų pavyzdžius galima matyti ir pasirinkti pas mūsų atstovą JONĄ DAUGIRDĄ

237 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

TEL. EV 4-1232 ir EV 7-4940

...ir New Yorko apylinkėse

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

Discounts to qualified
APPLICANTS

Mutual Insurance

Insure your tomorrow today!

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias
pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVENUE /
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

White Horse Tavern

BARAS,
RESTORANAS
IR SALĖ

DUODAMI
POLAIDOTUVINIAI
PIETŪS

86-16 JAMAICA AVE
Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

SILVER BELL BAKING CO.

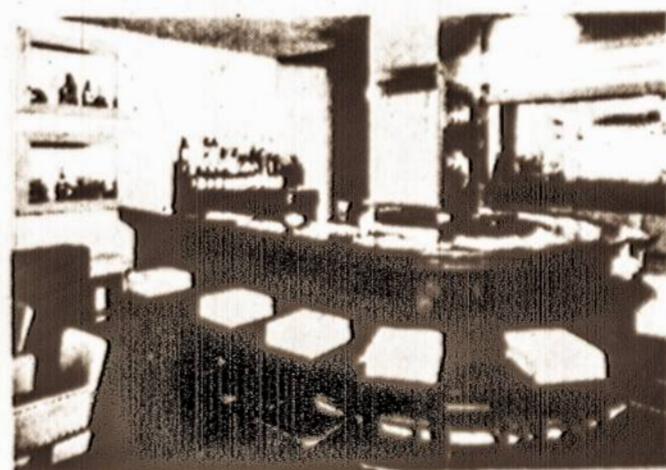
A. RADZIŪNAS
Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona
Pyragai vedybiniams ir
kitokiems pokyliams
Patarnavimas saziningas ir greitas
36-40 STAGG STREET
BROOKLYN 6, NEW YORK
Telefonas EVERgreen 7-1123

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai -
rūpestingai, sąžiningai ir pigiau
patarnaus jums, jei tik jūsų auto-
mobilui reikalingas bet koks -
didelis ar mažas pataisymas.
Complete automotive repairs
85-42 WOODHAVEN BOULEVARD
WOODHAVEN, N. Y.
(86th Ave. kampas prie Jamaica Ave.)
Telefonas: Virginia 6-9683

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Jaukus baras
Salė susirinkimams
vestavėms ir
pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suejimams nemokamai
VACYS STEPONIS
Savininkas

40 EAST 26th ST. NEW YORK CITY MU 3-2928

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi
stereo, fonografai, dulkių siurbilai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola
aparatams. 40% nuolaidos Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

TAISONA: televizija, stereo Hi-Fi bei radi-
jas, Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.
Penktadieniai iki 9 v. v.

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA JOKUBAITIS
ir JURGIS JOKUBAITIS

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Įvairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

VIENYBĖ

V. Sidzikauskas. Pavergtųjų Europos Tautų Seimo pirmininkas, išskrido į Pietų Amerikos respublikas. Dalyvaus pirmajame Pietų Amerikos lietuvių kongrese, kuris įvyksta gruodžio 3 d. Buenos Aires. Be to, lankysis Brazilijoje ir Uragvajuje.

A. S. Trečiokas su žmona Jieva išvyko į Chicagą dalyvauti dešimtam Balfio seime. Apsistojo pas daktarą ir Oną Biežius. Trečiokas yra Balfio išdininkas.

Mykolo Cibo diriguojamas Operetės choras lapkričio 19 d. dalyvavo Elizabeto Balfio skyriaus metinio koncerto programoje.

A. Ragelis, Brooklyno vėlybielis, drauge su dviem kitataučiais biznieriiais, šią savaitę išvyko į New Yorko kalnus dviejų savaitių medžioklei.

D. Klinga netrukus išvyksta į Floridą. Zada grįžti tik ateinančių metų pradžioje.

Aleksandra Merker, žinoma dailininkė, šiuo metu dalyvauja grupinėje parodoje, Bergen County Artists Guild, Teaneck N. J.

Adv. S. Briedis vadovavo metiniam SLA 38 kuopos bankete, įvykusiame lapkričio 19 Lietuvos Pil. Klubo salėje. Kalbėjo: Porojus, Saltis, Kalvelis, Mačys, Vaitukaitis, Volskis, Andriūsis, Kazlauskienė ir kt.

Povilas Zorlanda, kurio mirties metinės sukanka lapkričio 29 d. Velionis buvo žinomas siuvėju kontraktorius Brooklyne, ilgametis Vienybės skaitytojas ir rėmėjas. Zirlandos mirties metinės atitinkamai paminės ir velionio našlė Catherine.

GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Gydytojų Korporacijos Fraternitas Lithuania New Yorko skyrius lapkričio 27 d. šaukia metinį (52) suvažiavimą. Tą dieną 11 val. ryte bus pamaldos Angelių karalienės bažnyčioje už mirusius ir žuvusius korporacijos narius. 1 val. p. bus posėdis ir po to pobūvis dr. Antano Snieskos rezidencijoje, 28 Ashford St. Brooklyne. Dr. Balys Matulionis skaitys paskaitą - Dr. Jono Šliūpo veikla Nepriklausomoje Lietuvoje.

Vienas ir kiti, spektaklio premjera ir pakartotinis spektaklis artėja! Bilietus dar galima užsisakyti: Žiūr. Skelbimą 8 psl.)

KONCERTAS MASPETHE

Netrukus išleidžiamas dviejų tomų ilgo grojimo lietuviškų plokštelių albumas, pavadintas "Pavergtos Tėvynės Muzika". Albume tilps net 24 lietuviškos dainos, ištraukos iš lietuviškų operų, šokiai ir estradinė muzika. Albumą leidžia Jokūbas Stukas, kuris išrašė muziką į juosteles besilankydamas pavergtoje Lietuvoje praeitą pavasarį. Vienos plokštelės kaina \$4.00; už abi \$8.00. Prisiuntimas \$1.00. Užsakymus siųsti: 1264 White St., Hillside, N. J.

MINĖS 20 M. SUKAKTI

Lietuvos Atsiminimų radijo koncertas, 20 metų gyvavimo sukakčiai atžymėti, rengiamas balandžio 30 d. Webster Hall, New Yorke. Dieną prieš tai, Robert Treat viešbutyje, Newark, N. J. rengiamas iškilmingas banketas taip pat Jokūbo Stuko radijo dvidešimtmečiui paminėti.

NAUJOS PLOKŠTELĖS

Rūtos Radijo Ansamblio koncertuoja Maspeth, N. Y., Liet. Piliiečių Klubo ir Lietuvos Atsiminimų radijo bendromis jėgomis ruošiamame rengime sausio 7 d. (1961). Dieną vėliau, Rūtos Ansamblio rengia savo metinį rengimą New Jersey lietuviams, Liet. Laisvės salėje, Elizabeth, N. J. Tai bus sausio 8.

ŽALGIRIO MINEJIMAS

Newarko Apylinkės valdyba ir ramovėnai nutarė Žalgirio mūšio 550 metų ir Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukaktis paminėti lapkričio 27 d. 10:30 val. š. Trejybės bažnyčioje, už žuvusius dėl Lietuvos laisvės, o 12 val. minėjimas parapijos salėje. Paskaitą skaitys istorikas dr. A. Kučas iš Scrantono universiteto. Įėjimas nemokamas. L.M.

Pareitą seštadienį įvykęs Žalgirio mūšio 550 metų ir Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas praėjo išpuodingai. Iš k. į d. minėjimo komiteto pirm. J. Šlepetytis, VLIKo pirm. dr. A. Trimakas ir paskaitininkas dr. J. Puzinas. J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Argi lenkai kalti?

Neseniai mūsų spaudoje buvo paskelbta, kad lietuvis New Yorke įsteigęs pirmąją mokyklą, o lenkas - pirmąją karčiamą. Ten pat pranešama, kad tos mokyklos steigėjas dr. Kursiaus 300 metų sukakčiai paminėti lietuviai buvo sumanę prie vieno namo prikabinti

lentą, bet ... lenkai sutrukė.

To straipsnio autorius, matyt, nebuvo gerai informuotas, nes, mano žiniomis, šis reikalas kiek kitaip atrodė. Maždaug prieš metus laiko man teko kalbėtis su p. A. Simučiu, kuris nusiskundė,

kad turima sunkumų su dr. Kursiaus sukakties minėjimu, būtent, namų savininkai neleidžia prikabinti paminklinės lentos. Simutis klausė, ar šiuo reikalu nebūtų galima kas nors daryti. Žadėjau pasiteirauti ir po poros dienų jam apie tai pranešti. Buvo padaryti žygiai dviem kryptimis: šas New Yorko mērą ir demokratų partijos vadovybėje. Abi pusės žadėjo padėti. Bet kai apie tai pranešiau p. Simučiu, tai jis man pasakė, kad tas reikalas jau esąs vieno žymaus republikono rankose...

Ką čia republikonas gali padėti, ypač dar demokratų mieste, pagalvoju sau. Na, bet tuo pačiu kartu apsidžiaugiau, kad man nereikės bėgioti. Dabar štai skaitau, kad dėl to esą kalti lenkai... Argi? Turėtume atsiminti, kad pernai metais mero Wagnerio išleistoje proklamacijoje (minint Vasario 16) buvo aiškiai pasakyta, kad lietuvis dr. Kursius - pirmosios New Yorko mokyklos steigėjas. Taigi, dėl to esame kalti mes patys, nes, vietoj eję pro atviras dvy duris, veržiamės pro uždarytas.

A. J. VARNAS

Dalis publikos Žalgirio mūšio minėjime Brooklyne.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

PRENUMERUOKITE VIENYBĖ

VIENYBE, 1960 m. lapkričio 25 d.